

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Četrta leta finsko-sovjetske vojne

Ravnokar so potekli trije meseci, od-
kar so sovjetske čete brez vojne napo-
vede prekoračile finsko mejo in začele
vojno. Minilo je prvo četrtletje finsko-
sovjetske borbe, a mnogo več razlo-
gov, kakor samo to zaokroženo raz-
dobje, sili evropskega mislečega člo-
veka, da se ustavi ob tej časovni po-
staji.

Da takoj v začetku podčrtamo: prvi
trije meseci krvave vojne na severuni-
so bili navadni trije prvi meseci. Bili
so hkrati trije meseci najhujše zime. Z
marcem se začne pomlad. Dasi je
Finska dežela na daljnem severu, kjer
je zima mnogo daljša, ne samo veliko
hujša nego pri nas, je vendarle tudi
tam kaj v tem času že znatno drugače
vreme in se začne prehod v toplejši
spomladanski čas. Nešteto krat so voj-
ni dopisniki zatrjevali, da sta mrz in
sneg najboljša naravna zaveznika Fin-
cev. Ta doba sedaj mineva in pribli-
žuje se čas, ko mrz in sneg ne bosta
več taka ovira. Vojni strokovnjaki so
že ponovno razglabljali o vprašanju,
kako se bo ta vremenska sprememba
izkazala na bojiščih. Splošno se sma-
tra, da bodo naravni pogoji za borbo
na obeh straneh še poslabšani potem,
ko bo nastopilo pravo južno vreme, ki
bo vzelo sneg, a hkrati razmehtalo tla,
ustvarilo blato in s tem silno otežilo,
če ne, vsaj ponekod, popolnoma o-
mogočilo premikanje težkih vojnih
sredstev. Zato je sedanja ali bližajoča
se prehodna doba na Finskem za bo-
jevanje najugodnejša, vsekakor pa mno-
go ugodnejša nego zima v dosedanjih
treh mesecih. Mrza ne bo več najhuj-
šega, pa tudi splošne odmeke še ne,
dan pa postaja daljši. Pač pa bo z na-
predujočim segrevanjem led po morju
in jezerih naglo ginil, zlasti v južnej-
ših predelih. Ta sprememba bo o-
mogočila prodiranje preko ledenih plo-
skov, toda obenem omogočila vojnim
ladjam dostop do obrežja. Posebno
važna bo postajala ta sprememba v
Botniškem zalivu, kjer se drži led naj-
bolj trdno in najbolj dolgo. Že sedaj
opozarjajo vojaški strokovnjaki na
možnost, da pošlje spomladni Sovjetska
unija del svoje vojske po morskimi po-
ti na finski sever, jo izkrcava v bližini
švedske meje in s tem pretrga finske
zveze z inozemstvom. Ako imajo kaj
na sebi te napovedi, se bodo nedvom-
no pokazale tudi po drugem potu, namre-
č po tem, da se bodo istočasno oja-
čili sovjetski ofenzivni sunki iz raznih
smeri na daljnem severu. Dosedaj po-
ročajo samo o obnovi sovjetske ofen-
zive pri Pečengju.

Razglablja se tudi vprašanje, ali je
sovjetsko vojno vodstvo v februarju
začelo svojo veliko ofenzivo na Karelski
obini radi tega, ker je bila šele v
tem času zaključena pripravljana ak-
cija z dovozom ljudi in vojnega ma-
teriala, ali pa je že od početka vzela v
načrt, da se glavni napad začne v do-
bi, da bo v prehodu med zimo in po-
mladjo mogoče izvesti poglaviti su-
nek čez Viborg. Ako se sovjetskim res
posreči, da prodro preko Viborga pro-
ti severu in zapadu, dosežejo s tem oni
obrežni pas, ki se vleče tja do prestol-
nice Helsinkov in še dalje, ne da bi v
njem jezera tvorila dobrodošlo osnovo
za nov odpor. Jezera se razprostirajo
boli v notranjost, v nešteti oblikih in
velikostih, pa tudi v neizmernem šte-
vilu, toda v bližini morja na jugu jih
je jako malo, posebno malo med Vi-
borgom in Helsinkii.

Mnenje, da je poletje v vsakem po-
gledu najugodnejša doba za vojevanje
na daljnem severu, se ne označuje so-
glasno kot točno. Res je zelo toplo in
suho, tako da je pokrajina takrat naj-
bolj prehodna. Toda ne sme se pre-
zreti, da je Finska dežela izredne raz-
sežnosti, kar onemogoča, da bi bilo v
kratkem poletnih mesecih, na severu
celo letnih mogoče zavzeti ogromne
teritorije, zlasti ob trdovratnem od-
poru finske obrambe. Vrh tega ima
severno poletje še druge neprijetnosti,
ki so za južnejše ljudi občutno nesim-
patične. Dan je dolg, predolg, saj se
noč skrči na nekaj ur, in to niso ugod-
ni pogoji za odpočitek. Tudi so severni
kraji na slabem glasu silnih rojev
mušic, ki se držijo ob neštevilnih je-
zerih, nadlegujoč človeka in žival.

Vojaška zgodovina ne pozna prime-
rov modernega bojevanja na daljnem
severu v pogojih, kakor jih nudi na-
rava Finske. Zato manjkajo izkušnje
za presojo, koliko so naznačene domne-
ve in napovedi vojaških izvedencev
točne. Že bližnji tedni bodo pokazali,
ako se bodo sovjetske vojaške akcije
zares stopnjevale, tako po intenziv-
nosti, kakor po teritorialnem obsegu ter
dosegle višek že sedaj med prehodom
iz prave zime v prvo pomlad. V tem
pogledu bo zaključku prvega četrtlet-
ja finsko-sovjetske krvave borbe za-
res pripadla vloga historičnega datu-
ma.

Prvi trije meseci vojne na daljnem
severu so prinesli manj mednarodno-

Sumner Welles v Berlinu

Enourni razgovor z nemškim zunanjim ministrom o političnih in gospodar- skih problemih v zvezi s sedanjim mednarodnim položajem — Danes bo Welles sprejel Hitler

Berlin, 1. marca. z. Rooseveltov odposla-
nec Welles je prispel danes dopoldne v
Berlin. Na kolodvoru so ga pozdravili od-
pravnik poslov ameriškega poslanstva z
osebem poslanstva ter višji uradnik nem-
škega zunanjega ministrstva. Welles se je
s svojimi tremi spremljevalci nastanil na
ameriškem poslanstvu.

Dopoldne je prišel v zunanje ministrstvo,
kjer ga je že pričakoval zunanji minister
Ribbentrop. Imela sta nato nad eno uro
trajajoč razgovor, na katerem sta skupno
z eksperti proučila razne politične in go-
spodarske probleme v zvezi s sedanjim
mednarodnim položajem. Z ameriške strani
sta pri posvetovanjih sodelovala dva
spremljevalca Wellesa, višja uradnika
ameriškega zunanjega ministrstva ter
svetnik ameriškega poslanstva v Berlinu,
z nemške strani pa višji uradniki zuna-
njega in gospodarskega ministrstva.

Jutri bo Welles sprejel kancelar Hitler,
nakar bo Welles obiskal najbrže tudi ma-
ršala Göringa. Čeravno ne gre za oficilni
obisk, so merodajni nemški činitelji poskr-
beli za primeren reprezentativni program,
dočim je nemški tisk o prihodu Wellesa
objavil le kratko uradno poročilo, obsega-
joče komaj par vrst.

Nemška bilanca šestmesečne vojne

Berlin, 1. marca. AA. (DNB): V zvezi s
prihodom Sumner Wellesa je bila danes
objavljena naslednja poloficijozna izjava o
bilanci sedanjega poteka šestmesečne voj-
ne:

Nemčija nima nobenega razloga, da bi
bila nezadovoljna s to bilanco, ker tudi
sovražniki Nemčije priznavajo, da so se
dogodki v mnogem razvijali čisto dru-
gače, kakor pa so oni pričakovali. V
nemškem tisku je bilo že večkrat poudar-
jeno, da je veliko vprašanje, ali bi sedanji
sovražniki Nemčije sploh šli v vojno, če bi
v začetku septembra mogli vedeti, kakšen
bo položaj po 6 mescih vojne. Toda take
razprave so sedaj popolnoma nepotrebne,
ker sta zapadni velesili odklonili tudi zad-
nji poskus Hitlerja v korist miru, da bi
Evropi prihranili oboroženo obračunava-
nje. Ko pa je že tako, se mora vojna na-
daljevati vse do logičnega zaključka, ki
mora prinesiti popolno zagotovitev življen-
jskega prostora nemškega naroda in svo-
bodo morja. Po nemškem mnenju bi se
dala bilanca prvega polletja vojne z naj-
krajšimi potezami prikazati z naslednjimi
ugotovitvami:

- 1) Sovražniki Nemčije danes uvidevajo,
da ne morejo zmagati niti na vojaškem,
niti na gospodarskem polju.
 - 2) Britanska blokada se ne samo ni po-
nesrečila, temveč so nasprotno nemški
obrambni ukrepi spravili Anglijo v težak
položaj.
 - 3) Nemška vojska čaka na ukaz, da za-
mahne za odločujoči udarec, za katerega
niče ne more vedeti, kdaj se bo dogodil,
toda za katerega so vsi prepričani, da bo
zasenčil vse dosedanje pojme o nemški voj-
ni moči in o vojaških uspehih.
- Dalje tukaj opozarjajo na poskuse nem-
ških sovražnikov, da bi potegnili v vojsko
nevtralne države. Pri tej priliki poudarja-
jo v Berlinu pomen sporazuma med Nem-
čijo in Sovjetsko Rusijo, ki varuje Nem-
čiji hrbet v vojaškem pogledu in ji olaj-
šuje, da se bo znebila sovražne gospodar-
ske blokade.

Razgovor z ameriškim novinarji

Berlin, 1. marca. (Aas. Press). s. Ko je
danes dopoldne dospel v Berlin ameriški
državni podtajnik za zunanje zadeve Sum-
ner Welles, je bil ravno dan v mestu letalski
alarm. Vse sirene so tulle. Šlo pa je
samo za vajo in sprejem na kolodvoru se
je vršil nemoteno. Hote ali nehoti pa je
letalski alarm ob Wellesovem prihodu dal
njegovemu sprejemu posebno vlogo obe-
ležje.

Popoldne je sprejel Welles ameriške no-
vinarje ter jim izjavil, da je bil njegov
razgovor z zunanjim ministrom Ribben-
tropom skrajno zanimiv in da mu nemška
vlada izkazuje v Berlinu vse mogoče pri-
jaznost. Na vprašanje novinarjev o vsebini
njegovega razgovora z zunanjim mini-
strom Ribbentropom, je dejal Welles, da
je bilo, kolikor se spominja, že preje spo-
ročeno, da bodo vsi njegovi razgovori v
Evropi zaupnega značaja in da bo o njih
obveščen samo predsednik Roosevelt.

Ko so novinarji dalje vprašali, ali je res,
da pristaja Nemčija samo na tak mir, ki

političnih komplikacij, kakor se je
sprva mislilo, na primer v dobi, ko je
finski apel na Ženevo imel za posledico
izključitev Sovjetske unije. De-
jansko se v zvezi s tem ni zgodilo nič
diplomatsko pomembnega. S tem, da
se skandinavski države držijo v ne-
vtralnem stavu, je onemogočeno, da
bi se bil finsko-sovjetski konflikt raz-
širil na Skandinavijo ter tako postal
del splošne evropske vojne. Kodanjska
konferenca predstavnikov Šved-
ske, Norveške in Danske je pokazala,
da tudi v bodoče v tem pogledu ni pri-
čakovati nikake spremembe, razen če
jo bo izzvala Moskva sama.

garanira njeno varnost, je odklonil Wel-
les vsako pojasnilo. Tudi ni dal nobenega
odgovora na vprašanje, ali je prinesel ko-
municirani v Nemčiji kakšno posebno po-
slanico iz Amerike, pač pa je dejal, da je mi-
nistrskemu predsedniku Mussoliniju izro-
čil popolnoma osebno sporočilo predsedni-
ka Roosevelta, o katerem pa so bila potem
razširjena popolnoma netočna poročila.

Welles je dalje sporočil, da se bo nocoj
ob 18. sestel s podtajnikom nemškega zu-
nanjega ministrstva dr. Weizsäckerjem,
pri kancelarju Hitlerju pa bo sprejet jutri
ob 11. dopoldne. Na vprašanje, ali se bo
sestal tudi z maršalom Göringom, je dejal
Welles, da to rad stori, da pa doslej ta
sestanek še ni določen. Časa svojega od-
hoda iz Berlina Welles še ni mogel točno
povedati. Končno je še poudaril neoficilni
značaj svojega obiska v Berlinu. Isto za-
gotavljajo tudi v nemških političnih kro-
gih.

Merodajni nemški politični krogi so da-
nes izjavljali, da je zunanji minister Rib-
bentrop Wellesu pojasnil, da smatra Nem-
čija vsaka mirovna pogajanja toliko časa
kot nemogoča, dokler ne preneha angle-
ški sistem gospodarskega zatiranja vsega
sveta. Istotako je bilo Wellesu sporočeno,
da Nemčija ne odobrava stališča ameri-
škega zunanjega ministra Hulla, ki se
zavzema proti avtarkiji in totalitarizmu v
mednarodni trgovini.

Zakaj je odšel Potemkin?

Ugibanja v moskovskih inozemskih krogih zaradi Potemkinovega imenovanja za prosvetnega komisarja

Moskva, 1. marca. AA. (DNB) Uradno
sporočajo, da je bil pomočnik komisarja
za zunanje zadeve Potemkin postavljen za
prosvetnega komisarja. Dosedanji prosvet-
ni komisar Tjurkin, ki je bil na svojem
mestu dve in pol leta, je bil razvezan te
dolžnosti na lastno prošnjo.

Potemkin je bil skoro tri leta prvi
pomočnik komisarjev za zunanje zadeve Li-
tvinova in Molotova. Že 15 let je v službi
sovjetske diplomacije. Bil je že poslanik v
Grčiji, veleposlanik v Rimu in več let v
Parizu. Marca 1939. je prišel v osrednji
odbor stranke.

Moskva, 1. marca. b. Vest o imenovanju
dosedanjega namestnika ljudskega komi-
sarja za zunanje zadeve Potemkina za pro-
svetnega komisarja je vzbudila v tuka-
jnjih inozemskih krogih veliko pozornost.
Ko je bil lani v maju odstavljen dotodanji
dolgoletni komisar za zunanje zadeve Li-
tvinov, so mnogi pričakovali, da bo ista
usoda doletela tudi njegovega najbližjega
sodelavca, namestnika Potemkina, bivšega
sovjetskega veleposlanika v Parizu, ki je,
kakor Litvinov, veljal za zapadno orien-
tiranega državnika. Toda Potemkin je
proti pričakovanju ostal še nadalje na
svojem mestu tudi pod novim časnim
komisarjem za zunanje zadeve Molotovom.

Ta okolnost se je tedaj v nekaterih kro-
gih razlagala tako, da je bil Potemkin
Molotovu še posebno potreben kot specialst
za balkanska vprašanja in vprašanja Bli-
žnjega vzhoda. Znano je, da je Potemkin
lani — še pred Litvinovim padcem — ob-
iskal Ankaro ter se na svojem povratku
ustavil tudi v Sofiji, Bukarešti in Varšavi.
To je bilo še pred kritično zostritvijo
nemško-poljskih odnosov, ko so se še
vodila pogajanja med obema zapadnima
velesilama in Sovjetsko unijo za zgraditev
tako zvane »mirovne fronte«.

Morda je tudi ta okolnost govorila za
to, da je Potemkin tudi po Litvinovem
padcu še nadalje ostal na svojem mestu
kot namestnik komisarja za zunanje za-
deve, v kolikor je namreč Rusija imela
interes, da s Potemkinom vzdržuje viden,
da neuspeli moskovskih pogajanj ni po-
menil niti definitivnega preloma z zapad-
nima velesilama, niti s Turčijo, katere zu-
nanji minister Saradzoglu se je več tednov
mudil v Moskvi prav ob znanem pre-
okretu sovjetske politike, ko sta Moskva
in Berlin sklenila pakt o nenapadanju z
vsemi posledicami, ki so nato sledile v
območju baltskega prostora.

Saradzoglu je prišel v Moskvo na povabi-
lo Potemkina, ki je s svojim poprej-
šnjim obiskom v Ankaro pripravil vse po-
trebno za Saradzoglov obisk v Moskvi.
Toda Saradzoglu se je vrnil v Ankaro po
tritedenskem bivanju v Moskvi, ne da bi
bil podpisal kako novo pogodbo. Ali je to
pomenilo neuspeh Potemkina? Ali pa je
sklenitev novega sporazuma med Rusijo
in Turčijo postala nemogoča zaradi pre-
okreta v sovjetski politiki, ko se je ta po-
vezala z nemško politiko? Vse do danes je
ostalo samo pri teh ugibanjih, ne da bi
bilo mogoče z gotovostjo odgovoriti na ta
vprašanja, ki so se od tedaj ves čas postavi-
ljala.

Razumljivo je zato, da je Potemkinova
odstavitelj iz zunanje komisarijata
vzbudila veliko pozornost v moskovskih
inozemskih krogih prav zaradi navedenih
razlag o nadaljnjem Potemkinovem delo-
vanju v zunanjem komisarijatu tudi po
Litvinovem padcu. Kakor pa je ta okolnost
vzbudila splošno presenečenje po Litvinov-
vem odhodu, tako je sedanja odstranitev
Potemkina vzbudila še večje. Kakor vse
sovjetske spremembe, si je seveda tudi to
mogoče razložiti samo z ugibanji, ker je z

Zakaj ne pojde Welles tudi v Moskvo

Washington, 1. marca. z. Na vrašanje.
zakaj Welles ne obišče tudi Moskve, so
doslej v merodajnih ameriških krogih od-
klanjali vsako pojasnilo. Šele danes je vo-
dila osebnost zunanje ministrstva na po-
novna vprašanja novinarjev izjavila, da
bi bilo treba za tak obisk v Moskvi mnogo
časa in še več potrpežljivosti. Zato Welles
sedaj ne bo obiskal Moskve, marveč se bo
čimprej vrnil v Washington, da poroča pre-
zidentu Rooseveltu.

Rim posveča Wellesu veliko pozornost

Rim, 1. marca. z. Rimski krogi z največjo
pozornostjo zasledujejo nadaljnji potek
Wellesove turneje po Evropi in reakcijo v
posameznih evropskih prestolnicah. Listi
skrbno beležijo pisanje oficijoznih angle-
ških in francoskih listov o Wellesovi mi-
siji. »Giornale d'Italia« beleži brez ko-
mentarja tudi vest, da Mussolini ne želi,
da bi se sedanja vojna končala s porazom
Nemčije. Prav tako beležijo italijanski listi
brez komentarja tudi vesti, da skuša Wel-

les pridobiti Nemčijo in Italijo za posre-
dovanje v finsko-sovjetski vojni.

Usodni marec

Amsterdam, 1. marca. j. (Havas). List
»Telegraaf« posveča obisku Sumnerja Wel-
lesa v Berlinu daljši članek, v katerem
pravi med drugim, da bo Sumner Welles
sicer nedvomno v Berlinu simpatično spre-
jet, da pa od njegovega obiska nikakor
ni pričakovati kakih posebnih izmenjenj.
List pripominja, da si Nemčija po zad-
njem govoru Hitlerja, Göbbelsa in Die-
tricha nada za nekaj časa večjega za-
tišja v razvoju dogodkov v Evropi in
sodi, da bo Wellesov obisk morda res sa-
mo informacijsko potovanje. Na drugi
strani nemško javno mnenje vseeno ni po-
mirjeno in se venomer vprašuje, kaj bo
prinesel mesec marec, ki je bil v tretjem
raju zmerom tisti mesec, v katerem so
se zmerom dogodili dogodki najdaleko-
sežnejšega pomena. Tako se je n. pr. v
marcu 1935 Nemčija otrsela poslednjih
vojaških omejitev, naloženih ji od ver-
sajske pogodbe. Marca 1936 so nemške
čete zasedle Porenje. V marcu 1938 je
nemška vojska zasedla Avstrijo, v mar-
cu 1939 pa so nemške čete zasedle Prago.
Upravičeno se torej nemška javnost vpra-
šuje, kaj naj pričakuje od usodnega mar-
ca letošnjega leta.

Zakaj je odšel Potemkin?

Ugibanja v moskovskih inozemskih krogih zaradi Potemkinovega imenovanja za prosvetnega komisarja

uradne strani premalo konkretnih elemen-
tov za pravilno presojo. Dejstvo, da je bil
Potemkin imenovan za prosvetnega komi-
sarja, bi sicer samo po sebi nakazovalo
njegovo povišanje. Vendar ni nobenega
dvoma, da je njegov zunanje-politični vpliv
s tem odstranjen.

Ali se je to zgodilo zaradi splošne zuna-
nje-politične linije odstavljene, ali za-
radi kakih konkretnih nesoglasij v zuna-
njem komisarijatu, je seveda nemogoče
reči. Morda bo to ozadje znano šele čez
čas, saj je bilo podobno tudi z Litvinovom.
Velja pa pripomniti, da se je Litvinov si-
cer umaknil, da pa še vedno ni popolnoma
»odžigan«, kakor so tu in tam pisali ne-
kateri inozemski listi. Zato ni končno iz-
ključeno, da se je tudi Potemkin zaradi
kakih posebnih namenov sovjetske poli-
tik moral začasno umakniti iz zunanje-
ga komisarijata, da pa je navzlic temu še
vedno ostal na enem izmed vidnih položaj-
ev v svetu ljudskih komisarjev. Zato se
do nadaljnjih nasprotnih dokazov ne more
še trditi, da bi bil že povsem odžigan ali
odstranjen. Vedno bolj jasno se zdi, da sta
v sovjetski politiki dve roki, ki skrbita za
različna železa v ognju. Morda je položaj

Sovjetska unija in zavezniki

London, 1. marca. z. V angleških poli-
tičnih krogih zadnje dni mnogo razpravlja-
jo o možnosti konflikta med zavezniki in
sovjetsko Rusijo. Mnenja pa so v tem po-
gledu zelo deljena. V enem taboru so oni,
ki smatrajo sovjetsko Rusijo za vojaškega
zaveznika Nemčije in se zavzemajo za ta-
kojnjo prekinitev vseh odnosov z Mos-
kvo, v drugem taboru pa so zlasti prista-
ši delavske in liberalne stranke, ki svare
pred vsakim prenehanjem korakom. »News
Chronicle«, »Daily Express« in »Evening
Standard« se pridružujejo temu svarilu in
opozarjajo na velike nevarnosti ki bi ute-
gnile nastati, če bi se morali zavezniki bo-
riti tudi obenem proti sovjetski Rusiji in
njenim neizbranim rezervam. Nemogoče je
reči, kdo je močnejši.

Cesta v črno morje

središče mnogih težkih mednarodnih problemov, ki še čakajo ureditve

Pariz, 1. marca. j. (RSV). V merodaj-
nih francoskih političnih krogih izražajo
svoje zadovoljstvo nad večerajšnjimi izja-
vami predsednika turške vlade Saidama,
češ da je z močnimi besedami neutralizir-
al vse prazne govornice, ki so se širile
glede namer v bližnji bodočnosti. Saidam
je razblijl vse vesti o nekem namerava-
nem napadu Turčije na Rusijo, zlasti pa
vesti o nameravanih udaru na Kavkaz.
Politični opazovalci pripominjajo, da osta-
ne sedaj neka nejasnost samo še glede
prilika na Črnem morju, kjer postajajo ze-
lo aktualna vprašanja pomorskega pro-
meta. Dejstvo je, da je Nemčija v priča-
kovanju odjuge, ki bo otajala led na Du-
navu in omogočila nemškimi vlačilcem ob-
novo plovlje, organiziralna črnomorski lu-
ki Varo v Bolgariji in Konstanco v Ru-
munijski za iztovarjanje sovjetskega petro-
leja, ki bo potem večinoma po Dunavu
nadaljeval svojo pot v Nemčijo. V Varši
sta se že zadržala dva petrolejska pari-
ka in sicer italijanska.

Anglija ni zahtevala prehoda skozi Dardanele

London, 1. marca. j. (Reuter) Z merodaj-
nega mesta pripominjajo, da ni niti sence
resnice na vesteh, da je angleška vlada
zahtevala od turške vlade dovoljenje za
prehod angleških vojnih ladij preko ožin
Bospora in Dardanel v Črno morja.

Rooseveltova popularnost narašča

New York, 1. marca. AA. (Havas). Po-
pularnost predsednika Roosevelta je se-
daj večja kakor pa v času njegove po-
novne izvolitve za predsednika leta 1936.
Po trditvah merodajnih krogov se je zelo
povečalo število državljanov, ki odobra-
vajo Rooseveltovo politiko.

Horthy — nosilec reda Karagorgjeve zvezde

Budimpešta, 1. marca. AA. Ves madžar-
ski tisk prinaša poročila o večerajšnji avdi-
enci jugoslovanskega poslanika Rašića
pri regentu Horthyju. Poslanik je Horthy-
ju izročil čestitke Nj. kr. Vis. kneza na-
menistnika Pavla ob 20 letnici njegovega
regentovanja, ter mu izročil najvišje ju-
goslovansko odlikovanje red Karagorgje-
ve zvezde. Danes dopoldne ob 10. je bila
svečana služba božja v peštinski pravos-
lavni cerkvi ob 20 letnici Horthyjevega
regentstva. Službe božje so se udeležili
predstavnik madžarskega ministrstva,
podsek tiskovnega urada Teley Gyula, po-
slanik Rašić z vsem osebjem, uradniki
rečne plovlje in drugi.

AMERIKA ZA USTAVITEV SOVJETSKEGA POHODA NA FINSKO

Skoro štiriurni razgovor ameriškega veleposlanika v Moskvi s sovjetskim komisarjem za zunanje zadeve Molotovom

Helsinki, 1. marca. (Havas). Kakor poroča moskovski dopisnik finskega lista »Uusi Suomi« iz verodostojnih sovjetskih virov, je bil predmet večerašnjega razgovora med sovjetskim zunanjim ministrom Molotovom in ameriškim poslanikom v Moskvi Steinhardtovom vojna na Finskem. Razgovor med obema državnikoma je trajal 3 ure in pol. Kakor zatrjujejo isti viri, si je ameriški poslanik prizadeval prepričati Molotova za likvidacijo sovjetskega pohoda na Finsko ter za čimprejšnje ustavitve sovražnosti pod takimi pogoji, ki bi jih Finska mogla sprejeti, in ki zlasti ne bi zahtevali popolnega pozaženja njene neodvisnosti.

Ameriški poslanik je ob tej priliki dal Molotovu baje tudi nekatera pojasnila o značaju Wellesove misije v Evropi. Kakor zatrjujejo v istih moskovskih poučenih krogih, je v Wellesovim obisku v najtesnejši zvezi Steinhardtov razgovor z Molotovom, kakor tudi izredna aktivnost, ki jo razvija zadnji čas nemški poslanik v Moskvi von Schulenburg.

Helsinki, 1. marca. (Havas). Danes se je sestel občinski svet mesta Viborga k svoji prvi letošnji redni seji. Zaradi izrednih okoliščin si je moral za svoje zasedanje izbrati finsko prestolnico. Seje so se navzlic izrednemu položaju udeležili skoraj vsi občinski svetniki. Zupan Viborga je podal kratek pregled o položaju mesta ter je med drugim naglasil, da je bila popolna evakuacija mesta v načrtu že ob začetku vojne in izvršena z namenom, da se olajšajo vojne operacije.

Stockholm, 1. marca. (Havas). Vести o posredovanju v finko-sovjetskem konfliktu se ve dno bolj zgoščujejo in dobivajo tudi realnejše ozadje. V zvezi s tem so tudi razgovori, ki sta jih imela Stalin in Molotov z ameriškim poslanikom v Moskvi in razgovori finskega zunanjega ministra z zastopniki veselil v Helsinkih. Finska je pripravljena za mirovna pogajanja s pogojem, da bo zajamčena njena neodvisnost. Trditve, da je zaradi tega prišlo do nesoglasja v finski vladi, niso točne.

Bitka za Viborg

Haparanda, 1. marca. (Havas). Bitka za Viborg se še zmerom nadaljuje z nezasišeno silovitostjo. Finske čete so se morale zopet nekoliko umakniti pred sovjetskim navalom, ki je še zmerom najmočnejši vzdolž železniške proge, vodeče od jugovzhoda proti Viborgu. Sovjetske izvidniške čete so se še nekaj kilometrov od Viborga. Sovjetsko vojno poveljstvo pošilja v napad vedno nove čete ter se prav nič ne zmeni za veličanske izgube ljudi in vojnega materiala, ki ga od ure do ure zahtevajo sovjetski napadi na finske obrambne črte. Finske čete odstopajo po strogo premišljenem načrtu ter nudijo odpor samo na tistih postojankah, ki jih smatrajo za strateško važne ter odločilne za nadaljnji razplet bojev. Tako so se finske čete popolnoma v redu umaknile na višavje okrog Viborga in se navzile umiku obrambna moč njihovih linij ni v splošnem nič postabala.

Na frontnem odseku pri reki Tajpale nudi Fincem zelo uspešen obrambni sistem niz jezer in jezerc, preko katerih Rusi doslej niso mogli prodreti. Na tem odseku so Finci večeraj zavrnili tri silne sovjetske napade. Položaj je ostal na tem odseku v glavnem neizpremenjen.

Na frontnem odseku pri Nautsiju na skrajnem finkem severu se sovjetski napadi neprestano ponavljajo z velikanskimi žrtvami ljudi in materiala, vendar sovjetske čete tu je prav počasi napredujejo, ker se boje zasede in nevarnosti, da bi bile obkoljene.

Položaj na severnem bojišču pri Pečenzji je zelo delikaten in nalaga Fincem veliko previdnost, ker prodirajo sovjetske čete z vpoštevanja vrednimi silami.

Na frontnem odseku pri Kuhmu so Finci še zmerom zelo iniciativni ter prodirajo v sovjetske vojne črte. Na tem odseku so dobile finske čete velik vojni plen.

alarm, ki je trajal do 12.30. Podrobnosti o sovjetskem bombnem napadu še niso znane.

Moskovski komunikate

Moskva, 1. marca. AA. (DNB) Poročilo generalnega štaba leningrajskega vojnega okrožja o borbah na Finskem z dne 29. februarja pravi:

Na Karelski ožini se nadaljuje naša ofenziva. Sovjetske čete so zasedle železniško progo Viborg - Valkaervi ter na njej ležeče železniške postaje Airapae, Hejnjoik in Pero, 9 km vzhodno od Viborga. Dalje so sovjetske čete zasedle mesto Sainio ter več znanih zdravilišč ob vzhodni obali viborskega zaliva, 2 km južno od Viborga. V toku 28. in 29. februarja so sovjetske čete zasedle 270 utrjenih položajev, med njimi 66 betoniranih topniških oporišč.

Na ostalih odsekih bojišča ni bilo važnejših sprememb. Sovjetske letalske sile so bombardirale sovražne čete in vojaške objekte. V toku zračnih borb ter na posameznih letališčih je bilo uničenih 36 finskih letal.

Finska nota Društvu narodov

Zeneva, 1. marca. AA. (Havas). Nota, ki jo je poslala finska vlada Društvu narodov o vojnih metodah, ki jih uporablja sovjetska vojska, navaja naslednje podatke:

Sovjetska letala so izvedla ob začetka vojne 643 napadov na 207 krajev in vrgla na finko ozemlje blizu 20.000 bomb. Sovjetski bombniki so v več mestih, kjer ni niti enega vojaškega objekta, bombardirali bolnišnice in sanatorije, ki so bili jasno znamenovani z znaki Rdečega križa. Streljali so s strojnimi in na posamezne ljudi ter na žene in otroke, ki so hoteli zavetišča. Napadali so celo pogrebe. O priliki napadov je bilo ubitih 392 civilnih ljudi in zelo malo vojakov. Uporaba zažigalnih bomb dokazuje, da je bil glavni namen napadov ustrahovanje civilnega prebivalstva. Sovjetska Rusija je s temi napadi jasno prekršila haasko konvencijo iz leta 1907 glede uvajanja ter ženevske konvencije z dne 27. julija 1929, ki je bila sprejeta zato, da se zboljša usoda ranjencev in bolnikov.

Na drugi strani so sovjetske čete upo-

rabljale večkrat ujetnike in civilno prebivalstvo kot zaščito o priliki napadov na finko vojsko ter se posluževale pogosto tudi drugih prepovedanih sredstev. Tako so včasih vojaki simulirali, da so mrtvi, včasih pa so zopet simulirali predajo; ko pa je finska vojska ustavila napad, so vojaki ne pričakovano začeli zopet streljati. Dasi je sovjetska Rusija podpisala ženevske protokole iz leta 1925 o prepovedi uporabe strupenih plinov, je bilo ugotovljeno, da so sovjetske čete uporabljale pri napadu dne 6. decembra 1939 severno od Ladoškega jezera strupene pline. Sovjetski način borbe na morju je istakot v nasprotju z mednarodnim pravom. Z v začetku vojne so streljali sovjetski vojaki na hiše obalskih čuvajev in na prebivalstvo, ki se je umikalo z zunanjih otokov Finskega zaliva, ki so bili brez obrambe.

Na kraju naglašava finska nota, da Finska avzvlje tem kršitvam osnovnih zakonov o upoštevanju ni uporabila nobenih represalij, ki bi bile v nasprotju z mednarodnim pravom in ki bi bile v tem primeru popolnoma upravičene. Finska je bila vedno navdahnjena mirovnega duha, ter je že predložila mirovna pogajanja, toda sovjetska Rusija je ponudbo odklonila. Nota izraža na kraju upanje, da bo Finska v tej neski borbi uživala še nadalje simpatije Društva narodov in da ji bo Društvo narodov nudilo vso pomoč.

Sanitetna pomoč Finski

Kodanj, 1. marca. AA. Danski Rdeči križ je poslal v ponedeljek na Finsko 8 zdravnikov in 36 strelčnic. Dostaj so Danski poslali na Finsko nad 100 ljudi za sanitetno službo.

Zeneva, 1. marca. AA.: Irski Rdeči križ je poslal finkemu Rdečemu križu novo darilo v znesku tisoč funtov.

Sven Hedini v Berlinu

Berlin, 1. marca. (Semka) je zopet prispel znani švedski raziskovalec Sven Hedin, ki se bo, kakor se zatrjuje v dobro poučenih krogih, sestel s Hitlerjem. Ze v začetku vojne je bil Hedin v Berlinu in se je ponudil za posredovalca, zato sedaj domnevajo, da je prihod Svena Hedina, ki je tudi zaupnik švedskega kralja, zopet v zvezi s posredovalno akcijo na Finskem.

Nemški premog za Italijo vojno-tihotapsko blago

Z današnjim dnevom je izvoz nemškega premoga po morskem poti za Italijo podvržen redni kontrabandni kontroli

London, 1. marca. (Reuter). Uradno javljajo, da bo od danes ob polnoči dalje podvržen redni kontrabandni kontroli vsi izvoz nemškega premoga v Italijo po morskem poti. Sklep v tem smislu je bil sprejet že s posebno vladno uredbro pred tremi meseci in je bila tedaj o sklepu italijanska vlada tudi takoj obveščena. Da pa bi imela Italija možnost preskrbeti si nova tržišča, je angleška vlada za uvedbo kontrole namenoma pustila rok 3 mesece. Med tem so se v okviru stalne angleško-italijanske gospodarske komisije v Italiji pričeli razgovori, ki naj bi omogočili Italiji nakup premoga v Angliji. V tem smislu naj bi bila spremenjena tudi medsebojna klirinška pogodba. V razgovorih pa so se polavile gotove težave in so se končali brez uspeha. Angleška vlada sicer še vedno upa, da bo mogoče v tem pogledu doseči sporazum, vendar med tem ne vidi več razloga, da bi še dalje odlašala uvedbo kontrabandne kontrole za nemški premog.

Doslej je izvažala Nemčija v Italijo letno približno 9 milijonov ton premoga. Od tega je šla polovica ali dve tretjini po morskem poti, in sicer večinoma iz nevtralnega luke z Rotterdamu.

V angleških gospodarskih krogih pričominjajo k odločitvi vlade, da bo v bodoče zajela vse transporte nemškega premoga v Italijo, da ne gre v tem primeru za nikak nor angleški ukrep v poostreni blokadi Nemčije. Naredba o poostreni blokadi doleča zaplembo prav vsega nemškega izvoza.

neza blaga, torej tudi premoga in je bila storjena samo usluga Italiji, da se je začasno vseeno dovolil uvoz nemškega premoga po morju v italijanska pristanišča. Isti krog priporočajo, da je angleška vlada pripravljena v bodoče dobavljati iz angleških rudnikov Italiji prav ves premog, kolikor bi ga Italija potrebovala. Potrebno bo edino to, da se najde primeren plačilni sistem za dodatne kontingente angleškega premoga. Za Italijo uvedba zaplembenega postopanja za nemški premog, ki stoji 2. marca t. l. v veljavo, tudi ni mizla biti nikako presenečenje, ker je bila o tem pravčasno obveščena.

Navzlic temu pa je jasno da bi izostanek premoga lahko imel zelo neugodne posledice za italijansko gospodarstvo, in je Anglija zaradi tega pripravljena storiti vse, da omogoči oskrbo Italije iz drugih virov. Ze o priliki uvedbe poostrene kontrole lani v decembru je Anglija — ki jo dovsod vodi načelo čim bolj respektirati potrebe nevtralnih držav — pokazala napram Italiji vso svojo dobro voljo. Navzlic temu pa sedaj nikakor ne bi mogla pristati na to, da bi se rok za nekontrolirane nabavke nemškega premoga Italiji podaljšal še v bodoče.

Nedvomno je, da spravlja ukrep angleške vlade Italijo v dokaj neprijeten položaj, toda nihče ni uravničen očitati Angliji, da so jo v njenem ravnanju vodile misli na kakšne represalije proti Italiji.

Ladja za ladjo...

Včeraj so zavezniki in nevtralcji zopet zgubili celo vrsto trgovinskih ladij

London, 1. marca. (Reuter) Nemška letala so danes težje poškodovale v Severnem morju norveško ribiško ladjo »Brot«. S pomočjo neke angleške ladje se je poškodovano norveško ladjo še posrečilo spraviti v angleško luko. 6 članov posadke »Brot« pogrešajo. Ko je bila ladja napadena, so se izkrcali na neki spлав, ki ga pa doslej še ni bilo mogoče najti.

S Severnega morja je poslala brezične klice na pomoč tudi letonska ladja »Katalois« (3000 ton). Javila je, da sta jo dve nemški letali napadli z bombami in strojnimi. Angleške rešilne ladje z obale so odšle na pomoč v označeni smeri, vendar niso našle niti ladje, niti nobenega sledu za posadko.

London, 1. marca. (Reuter) Italijanski trgovinski parnik »Mirella« (5340 ton), ki je bil na poti iz Holandske v Italijo, je ponoči zadel na mino in se v dveh minutah potopil. 14 članov posadke se je v dveh rešilnih čolnih rešilo na angleško obalo. En mornar je bil pri eksploziji ubit, 11 pa jih še pogrešajo.

Ob zapadni angleški obali se je potopil po eksploziji iz še neugotovljenega vzroka angleški parnik »Pyrrus« (7480 ton). Posadka je štela 70 mož, od katerih jih osem pogrešajo.

V torek zvečer je zadel v Severnem morju na mino 5400 tonska francoska trgovinska ladja »P. L. M. 25«; 4 člani posadke so bili pri eksploziji ubiti, ostalih 39 je rešila neka angleška vojna ladja in

jih izkrcala v Angliji.

Konec februarja je bil torpediran francoski trgovinski parnik »P. L. M. 15« (3500 ton). Nihče od posadke se ni utegnil rešiti.

Odklikovanje poveljnika nemške podmornice

Berlin, 1. marca. AA. (DNB). Hitler je kot vrhovni poveljnik nemške vojske sprejel v navzočnosti admirala Raederja poročnika bojne ladje Schultzeja in ga odklikoval v znak priznanja za naloge, ki jih je izvršil kot poveljnik podmornice, z redom železnega križa viteškega reda.

Zbiranje vojnih ladij ob izlivu La Plate

Montevideo, 1. marca. AA. (Havas) V zvezi z vestmi, ki so se pojavile v tujini, da se zbira britanska eskadra nedaleč od izliva La Plate, kakor o bližajoči se pomorski bitki, so dali iz najbolj pooblaščenega mesta naslednje pojasnilo: Sedanje gibanje eskadre v južnem Atlantiku ni v nobeni zvezi z bližnjo pomorsko bitko, katere ni mogoče pričakovati. Kljub vsemu pa bo vsaka nevarnost našla britansko mornarico pripravljeno.

Poleti nad severno Nemčijo in Anglijo

Angleška letala so se v tekočem tednu že tretjič pojavila nad Berlinom, nemška letala pa so včeraj napadla skupino angleških trgovskih ladij

London, 1. marca. (Reuter) Letalsko ministrstvo je objavilo davi naslednji komunikate:

Angleška letala so preteklo noč izvedla serijo uspešnih patrolnih in izvidniških poletov nad sovražnim ozemljem. Poleti so vključevali stalne patrole poletov nad Frizijskimi otoki z namenom, da preprečijo udejstvovanje nemških letal, ki prihajajo od tam polagat mine k angleški obali. Patrolni in izvidniški poleti so nadalje večjali obali Baltičkega morja in so angleška letala preletela med drugim Kiel in Lübeck. Izvidniška letala so nad severozapadno Nemčijo preletela Hamburg, Bremen, Hannover, Cuxhaven in Brunsbüttel. Poleg tega so letala preletela zopet srednjo Nemčijo in so dosegla ponovno Berlin, že tretjič v tekočem tednu.

Letala so bila v zraku 6 do 10 ur in so se vsa neškodovano vrnila. Eno je preletelo tudi neko važno železniško križišče 17 milj južno od Berlina. Poleg letakov so letala spet metala tudi na padala priljne bakle. Ko so se letala bližala Berlinu, so jih pričeli iskati žarometi.

London, 1. marca. (Reuter) Davi ob zori so se zopet pojavila nemška letala v bližini vzhodne angleške obale ter z bombami in strojnimi napadli ribiške ladje. Pri Yorkshireu je bila napadena neka ribiška ladja, ne da bi bila povzročena kakršnakoli škoda. Nemško letalo je obstreljevalo ladjo z višine samo 15 m. Poškodovana je bila neka norveška ladja, vendar točnejše podrobnosti še niso znane. Ob ustju Temze so opazili v veliki višini neznano letalo in protiletalsko topništvo ga je 10 minut obstreljevalo.

Na angleško obalo je bil naplavljen gumijast čoln, kakršnih se poslužujejo nemški letalci, kadar so prisiljeni pristati z letalom na morski gladini. Očitno so se v ta čoln zamen skušali rešiti letalci iz nemškega letala, ki je bilo predvčerašnjim sestreljeno ob obali Northumberlanda.

Berlin, 1. marca. AA. (DNB) Danes so nemške letalske sile izvedle več napadov na britanske vojne ladje, in na skupino trgovskih ladij, ki so plule v spremstvu vojnih ladij ter na obožene bojne ladje. Z bombami je bilo potopljenih več trgovskih ladij, nekaj se jih je pa vnelo. En konvoj je bil razgan.

Pariz, 1. marca. AA. (Havas). Na zapadnem bojišču je dan mirno minil. Samo nekaj krajevnega streljanja topništva je bilo pri Lauterju in vzhodno od Mozela. Vzhodno od Mozela je prišlo do spopada med patrolnimi oddelki. Borba je bila precej živa. V zraku ni bilo nobenih posebnih dogodkov. Dve nemški letali sta leteli nad severno Francijo.

Berlin, 1. marca. AA. (DNB). Vrhovno poveljstvo sporoča: Na zapadu krajevna delavnost topništva in ogledniških oddelkov. Kakor je bilo že javljeno, se je portmornica pod poveljstvom kapitana Hartmana vrnila. Pri svojem sedanjem križarjenju je potopila za 45.000 ton sovražnih ladij, pri obeh križarjenjih pa za 80.000 ton. Nemška letala so včeraj izvedla več ogledniških poletov nad vzhodno Francijo in nad Severnim morjem, čeprav je bilo vreme slabo.

Zapora nemških mej

Pariz, 1. marca. (Havas). Iz avtoriziranih vojaških krogov zatrjujejo, da je vzbudila zapora nemške meje napram Belgiji in Holandski veliko pozornost navzlic temu, da francosko vojno poveljstvo ne vidi prav nobenih razlogov, ki bi opravičevali ta nemški ukrep. Vesti, ki so se v tej zvezi začele širiti v obmejnih krajih in ki pravijo, da je Nemčija izvršila zaporo meje zaradi premikov svojih čet v okolici Aachena, smatrajo v francoskih vojaških krogih bolj za izrodek od vojne zrahljanih živcev, kakor pa za dejstvo zadostne utemeljenosti.

Beg angleških letalcev iz Belgije

Bruselj, 1. marca. (Havas). Agence Belga potrjuje angleške vesti, da se je v zadnjih dveh mesecih posrečilo večjemu številu angleških letalcev pobegniti iz Belgije v Anglijo. Ti angleški letalci so bili namreč po svojih poletih nad Nemčijo prisiljeni zasilno pristati na belgijskih tleh in so jih belgijska oblastva seveda internirala v posebnih taboriščih. Belgijska oblastva bodo poskrbela, da bo v bodoče beg interniranim angleškim letalcem onemogočen.

Tožba brata dr. Stojadinovića

Beograd, 1. marca. p. Pred okrožnim sodiščem se je danes nadaljevala razprava proti bivšemu poslancu Dragoslavu Pantoviću na tožbo Dragomira Stojadinovića, brata dr. Milana Stojadinovića. Danes so bile zaslišane razne priče, med njimi sedanj direktor agencije Avale Djordje Perić, ki je izpovedal, da mu je znano, da je Dragomir Stojadinović v resnici vodil posle agencije »Fournier«, katere prostori so bili v postopju »Vremena«. Isto je potrdil prejšnji šef oddelka Centralnega prestroja Boško Bogdanović. Dejanski sodnik agencije »Fournier«, francoski novinar Louis Verner Raymond, je izpovedal, da je po odreditvi centrale v Parizu sprejel namero od Dragomira Stojadinovića. O razmerah pri »Vremenu« so bili zaslišani sedanj glavni urednik Grgur Kostić, Gjorgje Nenad in blaginjak »Vremena« Čalić. Slednji je izjavil, da je Raymond prejel od »Vremena« po 1000 din na mesec kot poseben honorar.

Zastopnik tožitelja odvetnik Stefanović je izjavil, da gre pri vsej stvari le za politično kampanjo proti Dragomiru Stojadinoviću kot bratu bivšega predsednika vlade. Vse vesti, ki jih je objavljala agencija Fournier, so bile posnete iz domačega tiska. Novinar Raymond je prejel od Dragomirja Stojadinovića kot direktorja

velekega lista »Vremena« in brata predsednika vlade informacije, ki pa niso imele tendence, da bi škodovala interesom naše države.

Zagovornik obtoženega Pantovića, odvetnik dr. Andrija Petrović je v svojem zagovoru poudarjal, da se Pantović prav za prav ne more soditi po tiskovnem zakonu, ker gre le za njegovo interpelacijo v narodni skupščini. Ne glede na to, pa so vse priče ugotovile, da je Dragomir Stojadinović bil v resnici šef agencije Fournier in da je Pantović govoril resnico. Zastopnika uredništva listov »Pravda« in »Politika« sta izpovedala, da sta ta dva lista samo ponatilsma interpelacijo, kakor je bila predložena v narodni skupščini.

Zaključeno besedo je imel obtoženi bivši narodni poslanec Dragoslav Pantović, ki je poudaril, da je svojo interpelacijo o poslovanju agencije Fournier vložil v narodni skupščini le z namenom, da bi ilustriral čas in ljudi, ki so bili tedaj na vladi. Ni imel namena iti pred sodišče, temveč je hotel govoriti v parlamentu z željo, da bi lahko povedal svobodno besedo. V ostalem bi navedel zelo zanimive stvari, če bi bila sodna razprava tajna.

Razsodba v procesu bo razglašena jutri ob 10. dopoldna.

Odbor za nadzorstvo nad cenami

Beograd, 1. marca. AA. Minister za trgovino in industrijo dr. Ivan Andrea je danes podpisal ukaz o ustanovitvi odbora za nadzorstvo nad cenami. V odbor pridejo: Gojko Stojadinović, pomočnik ministra za socialno politiko, dr. Dragomir Kostić, ravnatelj direkcije za organizacijo prehrane, Avgust Pavletić, inspektor, in Radomir Popović, svetnik notranjega ministrstva, Svetislav Mahodić, glavni tajnik trgovske zbornice v Beogradu, Dragoljub Milošević, član predsedstva obrtniške zbornice v Beogradu, dr. Djoka Čurčin, glavni tajnik centralne industrijskih korporacij, Djordje Davidović, tajnik glavne združne zveze, Sima Kotur, gospodarski referent delavske zbornice, Miloš Štibler, predsednik zveze nabavljajnih združenj in kot njegov namestnik Jovan Živančić, upravnik zveze konzumnih združenj.

Po naredbi ministra dr. Andrea, bo odbor takoj začel delovati. Prva seja je sklicana za ponedeljek ob 10. dopoldna. Prostor odbora bodo v novi palači pokojnikskega sklada uradnikov Narodne banke na oglu Terazij in Ulice kralja Aleksandra.

Dr. Natlačen pri finančnem ministru

Beograd, 1. marca. a. Finančni minister dr. Šutej je danes sprejel bana dravske banovine dr. Natlačena.

Jugoslovenski paviljon na velesejmu v Leipzigu

Beograd, 1. marca. p. Minister za trgovino dr. Andrea je odpotoval s trgovinskim atašejem v Berlinu Kečićem in trgovinskim atašejem v Budimpešti Grgičem v Leipzīg k otvoritvi jugoslovenskega paviljona na tamošnjem pomladanskem velesejmu. Dr. Andrea potuje preko Budimpešte.

Rauschniggova knjiga prepovedana tudi pri nas

Beograd, 1. marca. p. Službene Novine objavljajo odlok notranjega ministrstva, s katerim se prepoveduje razširjanje Rauschniggove knjige »Razgovori s Hitlerjem«.

Italijanska ladja zavezila v potopljeno »Ljubljano«

Sibenik, 1. marca. o. Okoli 2 v pretekli noči je italijanska motorna ladja »Leonardo da Vinci« zavezila na potopljeni rušleci »Ljubljana« ter se tako zagvozila vanj, da je obtičala na mestu do davi. Dokler je ni izvelkel jugoslovenski parnik »Spasilac«.

Širjenje nevarne bolezni na Hrvaškem

Zagreb, 1. marca. o. Nevarna epidemija meningitisa (vnetje možganske mreže) se po Hrvaški še nadalje širi. Sedaj poročajo iz Varaždina da je v tamkajšnjih bolnišnicah 10 bolnikov, ki so vsi razen enega iz okolič. V bolnišnici v Sisku je umrl zaradi te bolezni neki štiriletni deček, danes pa so ugotovili še drug primer meningitisa pri 10-letnem gimnazijcu Ivanu Kurtoviću, sinu lekarnarja Tomislava Kurtovića. Vseh obolelih na Hrvaškem je že preko sto.

Napredovanje na univerzi

Beograd, 1. marca. p. V skupino 2-I je napredoval redni profesor tehnične fakultete v Ljubljani inž. Ivo Pehani, v skupino 3-II pa izredna profesorja inž. Večeslav Koželj in inž. Ladislav Guzelj.

Zabeležen močan potres

Beograd, 1. marca. AA. Potresomernski zavod na Tašmajdanu je včeraj ob 17. uri 10 minut in 18 sekund zabeležil začetek zelo močnega potresa v daljavi 1360 km jugovzhodno od Beograda. Največje tresenje tal je bilo v Beogradu ob 17. uri 14 minut in 54 sekund in je znašalo 267 mikronov z valovno periodo 10 sekund. Zadnji valovi potresa so bili zabeleženi ob 17.37.

Trst, 1. marca. AA. Observatorij je zaznamoval močan potres v oddaljenosti 1.600 km jugovzhodno od Trsta. Smatra se, da je središče potresa ponovno v Anadoliji.

Vremenska napoved

Zemunska: Močnejša oblačnost v severnih, pretežno vedro pa v južnih krajih. V severni polovici države bržkone dež. Temperatura brez znatne spremembe.

Letalski napadi in hišna zaščita

Določbe banske uprave o očiščenju podstrešij od vnetljive navlake

Vojna letala uporabljajo poleg drugih bomb zlasti vžigalne bombe. Te so nevarne posebno zaradi tega, ker tehtajo vžigalna bomba le 200 g do 5 kg. En bombnik s nosilnostjo 1 do 2 ton lahko nosi tedaj s seboj ogromen tovor teh bomb in povzroči številne požare. Obramba proti požarom zaradi vžigalnih bomb je tedaj nujno potrebna. Osnovne splošne predpise zaradi zavarovanja stavb proti požarom vsebuje že določbe gradbenega zakona, stavebnih in požarno-policijskih redov. Nadaljnje in obsežnejše predpise pa vsebuje uredba o zaščiti proti napadom iz zraka in njen pravilnik. Zaradi smotrnosti in postopnega izvajanja celotne akcije je kr. banska uprava izdala naslednji razpis. V tem je za očiščenje podstrešij od lahke vnetljive navlake postavljen rok 2 do 3 tednov, v ostalem pa se bo razpis izvedel skladno z namenom in obstoječimi prilikami.

dr. O. Vedeti, kakšen posej mora opraviti v primeru letalskih napadov. Za primerno izveščnost osebja skrbí pristojna občina. Vse hišne zaščite so podrejene blokovanemu vodji, katerega določi za vsak blok posebna pristojna občina. Blokovan vodja ima pravico zahtevati tudi event. izmenjevo hišnega nadzornika ali posameznih oseb hišne zaščite, če smatra to za potrebno. V primeru potrebe je uravničen razpoložati s posameznimi hišnimi zaščitnimi oddelki ter jih uporabljati tudi drugod, pri drugih hišah svojega bloka. Natančna zadevna navodila predpise pristojna občina. Očiščenje se na leso posameznih blokov.

Kraljevska banska uprava je povabila na razgovor zastopnike raznih uradov in slojev prebivalstva, da zazna za razne okolnosti, ki so merodajne za organizacijo učinkovite hišne zaščite v smislu citiranih določil ter predpisov gradbenega zakona (§ 44) in stavebnih redov. Za izvedbo teh predpisov se v zvezi z izvršenim razgovorom odreja naslednje:

Podstrešja stanovanjskih hiš se morajo očiščiti vse lahke vnetljive navlake. Odstraniti je treba papir, cunje, slamo in temu slično, pa tudi lesene predmete kakor n. pr. omare, skrinje itd. Če pa pohištva glede na pomanjkanje primernih prostorov v hiši ni mogoče odstraniti iz podstrešja, naj ostane, toda naj se razpostavi tako da ne ovira gasilskih del v primeru gašenja požarov. Take lesene predmete je treba postaviti n. pr. v dva nasprotna kota podstrešja, toda v nobenem primeru naj tak material ne zavzame več kot 1/4 podstrešne ploščke. Tudi v omarah, skrinjah ali zabojih, ki ostanejo v podstrešju, naj ne bodo lahke vnetljive predmeti, ker sicer nevarnost požara nikakor ne bi bila zadostno zmanjšana. Pri odstranjevanju take navlake iz podstrešja pa je treba paziti, da se ne uničijo papirji in listine zgodovinske ali umetniške vrednosti. Preden se tak starinski papir event. uniči, naj se dobro pregleda in v dvomljivem primeru obvesti neposredno ravnateljstvo Narodnega muzeja v Ljubljani ali krajevnega muzeja.

V starih hišah, kjer so podstrešna tla iz gorlivičnega materiala, je treba le-ta zavarovati z negorljivimi sredstvi n. pr. s primerno plastjo gline, peska ali s plastjo betona slabše mešanice. Celo za podstrešja, kjer je tlak odopen proti ognju, se priporoča, da ga pokrijemo s plastjo drobnega peska. V nekaterih hišah, kjer se leseni strešni stol stika neposredno z leseni nosilnimi »trami« strešne konstrukcije, naj se leseni deli ob stikalšču in nosilni »trami« zavarujejo pred požarom s premazanjem z ognjavarno zmesjo. V to svrhu se priporoča: zmes 70 delov mavca, 40 amonijevih sulfatov, 100-120 delov vode; 15 delov boraksa, 15 delov magnezijevega sulfata in 60 delov vode; 60 delov galuna, 50 delov amonijevih sulfatov in 1000 delov vode; zasilno sredstvo zmes apna, kamene soli, vodnega stekla in cimenta. Premazanje vsega lesenega strešnega stola pa se priporoča in to tudi tam, kjer so podstrešna tla zavarovana proti ognju, ker se na ta način omeji nevarnost požara na minimum.

Da se požar prehitro ne razširi iz podstrešja v spodnje prostore, morajo biti prehodna vrata iz železa ali močne pločevine. Železna vrata naj bodo vsaj 5 mm debela z napravljeno vžigalno v obliki tiskane »X«, ki preprečuje neenačerno raztezanje in zvijanje v vročini. Se boljše so lesena vrata iz trdega lesa, ki so obložena z železom in na obeh straneh obdana z azbestno pločevino, ki je vsaj 1 mm debela. Pločevina naj bo na vrata pritrjena z vijaki tako, da je glava vijaka na eni. matiča pa na drugi strani vrat. Tudi okvir, podobni in prag pri vratih morajo biti obloženi s pločevino.

Pred vhom na podstrešje, pri večjih podstrešjih pa tudi na raznih priravnih mestih podstrešja samega mora biti pripravljeno najpotrebnejše gasilsko orodje in sicer: gasilska metla t. i. vsaj 2 m dolga palica s pritrjeno krpo, nadalje kad za vodo, bodisi lesena ali pločevinasta za ca 200 l, 2 vedri, 2 lopati, sekira, požarni kavelj, kup peska in po možnosti ročna brizgalna. V zgradbah, kjer je v podstrešju vodovod, naj bo na razpolago primerno dolga gumirana ali konopnena cev, ki se da s posebno spojko pritrjiti na vodovodno pipo.

Kjer so poleg stanovanjskih hiš gospodarska poslopja, zlasti po deželi, naj stremijo krajevni odbori odnosno pristojne občine za tem, da s primernim vskladiščenjem krmne nevarnost požara vsaj zmanjšajo. V ta namen se priporoča, da se seno in slama ne spravljata izključno na podstrešja gospodarskih poslopij, marveč da se sklada v ločenih skupinah na prostem, kakor je to ponekod že v navadi. Če se taki kupi sena ali slame postavijo v primerni razdalji drug od drugega, je s tem nevarnost požara gotovo zelo zmanjšana.

Zaradi organiziranja hišne zaščite na se večji kraji ali mesta razdelijo na okrožja, okrožja pa zopet na bloke (20 do 30 hiš). Okrožja in bloki v mestih naj se določijo, oziraje se na skupinsko konstelacijo zgradb t. i. o. da bo imel blokovi vodja možnost pregleda vseh zgradb svojega bloka, kar bo močno olajšalo izvajanje te službe. V podeželskih občinah naj se urvaže tudi terensko stanje odnosno medsebojna naravna povezanost posameznih vasi in naselij. V vsaki hiši, mora hišni lastnik ali upravitelj hiše določiti zanesljivo osebo kot hišnega nadzornika, v kolikor takega nadzora ne more sam izvrševati. Temu nadzorniku je dodeliti po potrebi pomočnike. Načeloma naj se določi v vsaki hiši ne glede na število prebivalcev vsaj eden pomočnik nadaljnje pomočnike na tako, da so pri skupnem številu 9 prebivalcev določene za hišno zaščito 2-3 osebe (skupaj z nadzornikom), za vsakih nadaljnjih 10 oseb pa še po 1 pomočnik. Te osebe so »Oddelek hišne zaščite in prve pomoči«. Vsaka oseba te hišne zaščite mora že se-

Iz drogerije Hermes so vlomilci odnesli za 100.000 din izbranega plena

Deset tisočakov nagrade za izsleditev vlomilcev

Ljubljana, 1. marca. Zadnje čase je kazalo, kakor da se je kriminalni središča preselili na deželo, kjer smo imeli celo vrsto razburljivih dogodkov od tatvine in vloma do umora. Davi pa se je po mestu raznesla vest, da so prišli zločinci velikega stila tudi v Ljubljano na obisk. Neznani storilci so v nočnih urah izvršili drzen vlom v prodajalno drogerije »Hermes« na vogalu Miklošičeve ceste in Pražakove ulice. Lastnica drogerije je ga. Zdenka Peganova. Odnesli so fotokamer, kinoaparator in drugih predmetov v vrednosti okrog 100.000 din. Podrobnosti, ki jih je bilo o senzacionalnem dogodku v teku dneva mogoče ugotoviti, so naslednje:

Kako so odkrili vlom

Kakor po navadi so snoči ob 19 zaprli lokal, a ker je bilo še nekaj nujnega dela, je ga. Peganova ostala še tja do 22 v trgovini, nakar se je odpravila v stanovanje v isti hiši. Njen soprog, sin odvetnika dr. Pegana, je bil zvečer v kinu, in ko se je okrog 11 vračal je opazil na vogalu neznane, sumljive ljudi. Ko je zjutraj okrog 6.30 uslužbenka prišla dvigat roloje, je na svoje začudenje opazila, da je bil rolo na vratih zaklenjen samo z eno ključavnico, medtem ko je bila druga odprta. Ko ga je dvignila, je njeno začudenje se naraslo, ko je našla steklena vrata odprta, a iz sipe je bil nad kljuko ob desnem vratnem robu tizezan nekaj decimetrov visok, razmeroma ozek pas. Vrata se trkral zaklepajo: z navadno ključavnico, nato z majhnim kovinskim zapahom oz. znotraj, čez vso njih širino pa je od znotraj položen še dolg, močan železen zapah, ki ga je moral vlomilec odstraniti, ko je ključavnico s ponare-

jenim ključem — in teh je očitno imel veliko zalogo pri sebi — odprl, medtem ko se je manjši zapah vdal pod silo sunka. Zanimivo pa je, da na mestu ni ostalo ni ti za dobršen drobec stekla, kar daje slutiti, da je bil na delu strokovnjak, ki je delce stekla sprotil polovil, da ga ne bi zasledovalcem izdali prstni odtisi na njih.

Strokovnjaška izbira

Vlomilec — po vsej priliki je bilo na delu več ljudi — pa očitno ni bil samo v vlomilstvu, temveč tudi v fotografiji odlični strokovnjak, kakaj po plenu, ki si ga je izbral iz bogate zaloge, človek razbere, da se mora pošteno razumeti na stvar. Fotoaparati so si na zunaj pogostokrat zelo podobni med seboj, po kvaliteti izdelave pa je v cenah mnogokrat za težke tisočake razlike. Tatovi so izpraznili cele police najboljšega blaga in se pobrali: 3 Leice, več Zeissovih aparatov z daljnometri, 1 Zeissov zrcalni kamero, okrog 15 aparatov Voigtlaender-Bessa, dve Kodakovi retini s telemetrom, več aparatov znamke Certo, Virgin, Kammera Werte, Agfa, Welta — vsega okrog 50 fotoaparatorov — pa štiri kosmopolne aparate, izmed kat-rjih je bil eden na 16 mm, trije pa na 8 mm film. Razen tega so odnesli več stojal, kozmetičnih preparatov, filmov in drugih predmetov, da se celotna škoda približuje 100.000 din. Očitno so bili na vlom sijajno pripravljeni in so bili dobro razgledani po lokalu, kakaj od znotraj so odprli tudi izločeno okno ob Pražakovi ulici in iz njega vzei 7 fotoaparatorov, vrednih okrog 30.000 din. Izbrali so si tudi nekaj originalnih torbic, kakršne dajejo tvornice k boljšim apar-

TRADICIONALNI VALČKOV VEČER

Sokola I na Taboru

2. marca 1940. ob 20. Vstopnina Dtn 10.—. Obлека promenadna.

tom, a vse skupaj so natrpali v tri velike kovčge, v katerih se prenašajo projekcijski aparati in izginili brez sledu.

Imeli so dosti časa ...

Način, kako so vlomilci izbirali plen, pa tudi način, kako so se poslovili z njim, kaže, da so imeli mnogo časa na razpolago, hkratu pa, da so ravnali z občudovanja vredno drzno širokogrudnostjo. Niso se hoteli preobremenjevati z blagom skromnejše vrednosti, a kakor za šalo si je nekdo izmed njih izbral nož za manikiranje nohtov in pa čopič za britje — prav kakor otrok, ki pride v štacuno, pa ga zamika svetel predmet brez ozira na svojo vrednost in pomen. Presentilju mnogo časa pa so morali vlomilci imeti tudi spričo dejstva, da so pri odhodu rolo celo zaklenili za seboj, kar je pač redek primer skrivne

velikodušnosti med kriminalci. Zanimivo pa je, da so oplenili samo prodajalno, medtem ko v drugo sobo, kjer je bila še cela zaloga Voigtlaenderjev, niso stopili.

Ko je zjutraj lastnica lokala obvestila policijo, je takoj prišla komisija in daktioskop je pobral tudi prstne odtise, kolikor ji je bilo mogoče zaslediti. Škoda je samo delno krita z zavarovalnico, ki znaša 60.000 din. Vlom, ki je bil izvršen to noč, je že tretji, kar jih je bilo v kratkem času izvršenih v drogerijo Hermes. Pred leti je nekdo iz izločbenega okna ukradel tako zvanega »robot«, lani pa je znani vlomilec Turner ob priliki neke zatemitne mesta od zadaj skušal vdreti v lokal, a se je zaman prizadeval. Lastnica trdvice je razpisala nagrado 10.000 din tistemu, ki bi pomagal do izsleditve zločincev, hkratu pa svari pred nakupom pokradenega blaga.

Dva odlična gosta nastopita v »Tosci«

Današnja predstava Puccinijeve »Tosce« v ljubljanski operi bo zanimiva zaradi gostovanja Vere Majdičeve in Borisa Popova, dveh pevcev, katerih kakovosti so našemu občinstvu dobro znane. Tako je Majdičeva že lansko leto po povratku iz Nemčije, kjer je nastopala v največjih gledališčih: v Berlinu, Hamburgu, Lipskem in dru-

pred leti tudi dalje časa član našega gledališča. V tistem času je na našem odru pokazal vrsto blestečih odskih likov, izmed katerih je poleg Figara v »Seviljskem brivcu« vzbudila največ pozornosti prav

Izredno izklesana in krepka figura njegovega Scarpie. Umetniška pot ga je pozneje iz Ljubljane vodila na najznamenitejše evropske odre, kjer je povsod, pri občinstvu in pri kritiki, zmagoval v največjih vlogah. Tako je bil več let redni član pariške Opere Comique, kjer je neštotokrat nastopil skupaj s slovitim rojakom Šaljaminom. Pozneje pa je bil dalje časa tudi član milanske Scale, in je ponovno gostoval v Barceloni, Berlinu, Pragi, Varšavi, Londonu in celo v Filadelfiji in drugih ameriških odrih.

Ker je tudi Cavaradosi našega prvega tenorista Žana Franca vseskozi odlična in pevsko sijajna kreacija obeta današnja predstava poseben umetniški užitek!

god z velikimi uspehi. pela pri nas vlogo »Tosce« Na podlagi takratnega njenega odličnega uspeha smemo to stvaritev šteti med njene najboljše. Sploh je pevka s svojimi nastopi v »Aidi«, »Giocondi« in »Tosci« dokazala vsestranski napredek, s katerim je dosegla umetniško zrelost pevskega in igrskega izraza.

Nič manj znan in priljubljen pa ni pri našem občinstvu ruski baritonist Boris Popov, ki bo pel drevi partijo Scarpie. Popov je pevec velikega formata, ki je bil

DANES PREMIERA

Šestdeset slavni let

(LJUBEZEN IN SREČA KRALJICE)

KINO UNION — Tel. 22-21.
Predstave danes ob 16., 19. in 21. uri.

Nastopajo najbolj znane osebnosti preteklega stoletja; podani so vsi najvažnejši dogodki tega časa in prikazani vsi kraji, kjer so se v tem času odigrali večji dogodki.

V glavnih vlogah: Ana Neagle, Adolf Wohlbrück, C. Aubrey Smith itd.
Film je napravljen po zasebnem dnevniku kraljice Viktorije!

Razkošna oprema, sijajna režija in neprekosljliva igra!

Kulturni pregled

Letonska

»Edizioni Romae« izdajajo zbirko »Il Mondo d'oggi«, ki je namenjena temeljitejšemu spoznavanju raznih držav in narodov. V zadnjem času so izšli v nji trije zborniki: »Bulgaria«, »Ungheria d'oggi« in »Lettonia«. Vsem trem je napisal uvod naš ugledni prijatelj in prevajalec slovenske poezije prof. dr. Luigi Salvini, ki posveča svoje obsežno znanje razširjenju kulturnih stikov in spoznavanju tujih narodov. O prvih dveh knjigah si še pridržujem poročilo, za danes naj se ustavim pri zborniku »Lettonia«, ki nas seznanja z eno najmanj znanih baltičskih držav. Sredi današnjih bojev malih narodov za ohranitev svobode in neoviran narodni razvoj je Letonska vredna posebnega zanimanja. V uvodu du poudarja L. Salvini, da so sodelavci zbornika strnili v svoja poglavja najnovjše rezultate osebnih raziskavanj ali moderne teorije o problemih, ki jih obravnavajo, tako da lahko vidimo v tej italijanski knjigi »enega najmodernejših in najpopolnejših spisov, kar jih je izšlo dosihmal o Letoniki.«

Knjiga »Lettonia« prinaša na prvem mestu »Sintetično zgodovino letonskega naroda« iz peresa Arnolda Spekeja. V uvodu svoje razprave se bavi pisec s splošnimi problemi baltike zgodovine, ki so dokaj temni in zapleteni, v kolikor gre za staro zgodovino narodov, o katerih se sodi, da so »ostanki starih ras, ki so naseljevala nekoč mnogo večje prostore ... So ostanke najstarejše civilizacije, ki pri-

za vnanje uveljavljene dajejo temu dvajsetletju letonske zgodovine izredno dinamiko in mnoge značilnosti. Luigi Salvini nas v razpravi »Aizsargi«, in »Mazpulki« (Zgodovina nacionalne revolucije) seznanja z dvema, v inozemstvu kaj malo znanimi organizacijama male Latvije (tako imenujejo Letonci svojo domovino). »Aizsargi« (Brambovi) so iz prvotne obrambne vojske postali organizacija, ki je zajela vse narodne sloje, zlasti še kmečko mladino, si ustanovila tudi ženske oddelke in postala nekako to, kar so pri nas Sokoli. L. 1934, ko je strankarska politika v Latviji zašla delno pod vplivom gospodarske krize, v zagato in sila otežkočila položaj države, je ta organizacija z revolucionarnim, vendar pa nekravim aktom posegla v politično krizo in s sedanjim predsednikom Karlisom Ulmanisom na čelu prevzela oblast in odgovornost. Salvini nam podrobno prikazuje nadaljnji razvoj te organizacije in njeno obsežno kulturno delo. »Mazpulki« so mladinska organizacija agrarne smeri, ki se je zlasti po L. 1934 močno razmahnila. V nadaljnem poglavju svoje razprave piše Salvini o položaju vseučilišnikov na Letonskem in o Ulmanisovih prenosovah, ki grejo za tem, da tudi intelektualno plast naroda veljani v organizirano narodno skupnost, v kateri je sleherni plasti določena njena funkcija, usmerjena k usklajitvi vseh stanov in njihovih interesov. Svoja izvajanja zaključuje Salvini s prikazom ideologije in politično-reformatorske prakse voditelja letonskega naroda in države Karlisa Ulmanisa.

Giacomu Devoto je ples morda najzanimivejše razprave v tem informativnem in poučnem zborniku: »Izvor in jezik Letonov«. Arheologija in lingvistika si prizadevata pojasniti premožga vpra-

šanja letonskega jezika in kulturne samobitnosti. Pisec razpravlja o letonski abecedi, o starih pričevanjih jezika, o zgodovini jezika in sodobnih narečjih, o odnosu letonščine do ostalih baltičskih in do zapadnih jezikov. Posebej razpravlja o lingvističnem odnosu Slovanov in Baltov, o letonskem, litavskem in pruskem jeziku, o odnosu letonščine in litavščine i. dr. Elza Sterste je avtorica prispevka »Sodobna letonska književnost«. Nje začetki segajo v sredino preteklega stoletja, ko se je začel letonski književni prirad. Na njegovem vodilnem mestu stoji priroda humanitarnih idej tega stoletja Krisjanis Valdemars, »književnik, politik in žilavi borec zoper privilegije nemškega plemstva v deželi.« Pod njegovim vplivom je Krisjanis Barons, nekak Vuk Karadžić Letonov, posvetil vse svoje življenje zbiranju narodnih pesmi, ki jih je izdala Akademija znanosti 35.000 v osmih debelih knjigah. Letonci jih imenujejo »Dainas«. Narodne pesmi so nacionalno sveto pismo tega naroda. Učenjakom nudijo mnogo gradiva za raziskavanje indoevropske prazgodovine. Avtorica nas vodi skozi ves nadaljnji razvoj letonske književnosti, ki odraža v sebi vse evropske slovstvene struje in težnje; realizem, modernizem itd. K temu pregledu se bomo ob priliki vrnili s posebnim orisom letonske literature. O letonski umetnosti piše B. Vipers, letonsko glasbo prikazuje Jekebs Vitollins, Marta Rasupe razglablja italijansko-letonske odnose, Carlo de Gregorio pa počenja obsežen pregled letonskega prebivalstva in gospodarstva.

»Latvijas Zeme, daba un tauta« (Letonska, zemlja, narava in narod) je naslov neke v bibliografiji citirane letonske knjige. Tudi ta italijanski zbornik nas podrobno poučuje o zemlji in narodu Latvije, ki

se je z l. 1918 vzbudil v novo življenje in ki ga sedaj zopet — kakor mnoge druge — ograja imperializmi. Mnoge okusno izbrane slike na posebnih prilogah in zemljepisne skice izpopolnjujejo besedilo in vzbujajo v čitatelju vizijo te daljne dežele z njeno ponosno prestolnico Rigo.

Naj ob tej priliki zabeležim kot izpopolnitev obravnavane knjige zanimivo razpravo gospe Mateide Salvini »Il Balletto lettonico«, ki je izšla nedavno v rimski reviji »Europa Orientale«. Soproga prof. Salvinija prikazuje v svojem članku razvoj in višino letonske baletne umetnosti, ki se je razvijala pod močnimi vplivi in izpodbudi ruske umetnosti.

Kornelije Stanković

Nedavno je bil v Beogradu pokopan ustanovitelj srbske glasbe Kornelije Stanković. Njegove telesne ostanke so prepeljali v domačo zemljo iz Budimpešte, kjer je umrl leta 1865. Ob tej priliki je beograjsko pevsko društvo, ki se imenuje po njem, priredilo v madžarski prestolnici odlično posvetil koncert. Ta koncert ni bil samo počastitev spomina srbskega glasbenika, ki se je v Budimpešti rodil in tudi umrl, marveč se je hkrati izpremenil v pravo manifestacijo madžarsko-jugoslovenskega kulturnega zblizevanja.

V najnovjši številki beograjskega »Muzičkega glasnika« je objavil skladatelj Petar Konjović članek »Kornelije, osničar srbske muzike«. V tem svojem sestavku primerja življenjsko usodo in glasbeni pomen Stankovića z drugimi slovanski skladatelji, predvsem s Hrvatom Vatroslavom Lisinskim, ki je bil utemeljitelj narodne glasbene umetnosti pri Hrvati. Lisinski in Stanković si oba sodravnata samo po tem, da sta bila oboje gla-

VELIKA NOĆ:

Abbazia

modrem Jadranu. Velika spomladna sezona 1940. Krasna, sončna lega na di Soggiorno - Abbazia. Informacije: Azienda

LAURANA (Abbazia): ugodno bivaljišče za rodbine

Domače vesti

Viteštvo

Gospod urednik! Šele nedavno sem se vrnil iz Nemčije. Vojna me je zatekla bolnega v nekem zdravilišču v bližini Grada. Zdal seveda vsi pričakuje, da vam povem, kako se danes živi v Nemčiji. Toda nič tega. Povedali bodo to drugi, ki kaj več vidijo in slišijo. Jaz samo želim, da prav na temle mestu objavite kratko, resnično zgodbo, ki je za današnje čase gotovo poučna. Naključje je namreč hotelo, da sem mesec dni delil sobo s starejšim nemškim gospodom, po poklicu inženjerem, ki se je kot letalec udeležil svetovne vojne. Po vojni se je uveljavil v avstrijskem civilnem letalstvu kot konstruktor in tudi letanja ni opustil. Razumljivo je da sva kot soštanovalec imela dan za dnem zadosti prilike pogovarjati se o letalstvu. Od mnogih dogodivščin, ki mi jih je prižni gospod pripovedoval o sebi in svojih tovariših letalcih, je posebno zanimiva zgodba, ki jo je doživel znani nemški zračni lev Udet, čigar ime je že izema prejšnje svetovne vojne tudi pri nas zelo znano, saj je zrušil prav izredno število nasprotnikovih letal. Bilo je nekoč takole:

Udet se je v nekem zračnem boju nedavno znašel pred angleškim lovcem. Ta je strašno vzel Udetovo letalo na muho. Udet je stisnil strojnico, ki mu je pa v tako usodnem trenutku odgovorila služba... Zataknil se je trak z naboj, kar se pri strojnicih med streljanjem sploh rado zgodi. Prva hitra in navadno tudi uspešna pomoč je v takih primerih udiranje s pestmi po strojnici. To vedo vsi letalci prav dobro in seveda takoj razumejo, v kakšni zadregi je tovariš ali sovražnik, če za vidijo med letenjem s pestmi udariti po strojnici. In tako se je zgodilo, da se je znašel angleški lovec pred Udetom ravno v tistih trenutkih, ko je Udet divje tolkel po svoji strojnici. Anglež je imel Nemca povrh še tako znanca nasprotnika, tako rekoč na milost in nemilost v svojih rokah.

Tedaj pa se je zgodilo nekaj čudnega. Anglež se je Udetu nasmehnil, mu salutiral in odletel. Tako rekoč razoroženega nasprotnika ni hotel napasti... Svojeja soštanovalec sem vračal, kako razume to gesto angleškega letalca. »Angleži razumejo tudi boj kot sport,« mi je dejal stari bojevnik, ki sicer ni imel prijazne besede za »angleške imperialiste«. Meni pa se je beseda »sport« v tem primeru zdelo le nekoliko puhla. Domislil sem se grozot moderne vojne, plinov, metalcev plazena, bakterij, cepljenja z bog ve kakšnimi injekcijami, nobianja, obešanja na debele, — in sem rekel: — Ne sport, temveč pravo viteštvo!

Za novo pomlad:
Modni salon
za damo in gospoda
SOUVANCO
Mestni trg 24.
Površniki, plašči,
elegantni kostumi,
promenade in sportne
obleke - brezhiben kroj,
kvalitetna izdelava,
nove ideje!

* Sam bo postavil spomenik Viteškemu kralju. Umetniškemu oddelku prosvetnega ministarstva v Beogradu je predložil svoje prošnje in načrte g. Peter Račula, trgovca iz Zagreba. Odiščil se je, da na lastne stroške postavi spomenik Viteškemu kralju v svojem rojstnem kraju Bosanskem Gradovu. Ministrstvo bo menda v kratkem odobrilo načrt, nakar bo g. Račula takoj postavil spomenik.

* Zagreb ima velike potrebe pa malo denarja. Zagrebški občinski proračun bo letos znašal okrog 300 milijonov (dinarjev in bo za 40 do 60 milijonov višji od lanskega. To so ogromne vsote denarja, pravi »Jutarnji list«, a od kod jih dobiti? Na zagrebškem magistratu nameravajo povisati dajatve hišnih posestnikov, ki se pa niriža nacionalne glasbene umetnosti pri Srbih odnosno Hrvatih, marveč tudi po tem, da sta oba umrla zgodaj, saj nobeden ni doživel 35 let. Velik sen Stankovičevega življenja je bil, da bi potoval v Rusijo. Ta želja se mu ni uresničila. Konjović meni, da bi imelo tako potovanje odločilen vpliv na Stankovičev nadaljnji glasbeni razvoj.

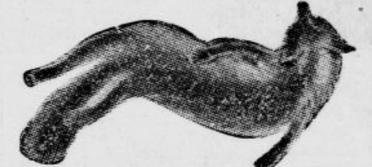
S svojim glasbenim delom je dosegel v kratki dobi udejstvovanja sorazmerno lepe uspehe. Najbolj vidno se je uveljavil 20. marca 1861., ko je s 40 pevci priredil na Dunaju pred mednarodno publiko koncert srbske narodne cerkvene glasbe. Konjović pravi, da je bila ta glasba mnogo bolj narodna nego cerkvena v smislu čiste religiozne duhovnosti in askeze. Vsa duhovnost te glasbe je tesno združena z materialnim izrazom splošne narodne duhovnosti, tako da tudi najbolj cerkven človek, če je naroden in iz naroda, ne more videti v nji drugega kakor izraz tiste kolektivne patetike, s katero ljudstvo spremlja obredna dejanja. Kornelije Stanković je bil še daleč od tega, da bi dosegel tesno vez med preprostimi in čistim narodnim motivom in najbolj komplicirano umetniško obliko v sodobni muziki, vendar je že jasno videl in čutil vrednost formalne oblike narodnega motiva. S splošnega stališča je Stankovičovo delo soliden in skromen, dasi glede na njegovo kratko življenje prav obilen glasbeni doprinos. Skladatelj Konjović za pravilno pravi, da ga ne smemo vrednotiti s splošnega objektivnega stališča, marveč ga moramo gledati v luči dejstva, ga je bila z njim ustvarjena nova in mlada epoha umetniške kulture. V nji se je srbska glasba usmerila na pot k univerzalni umetnosti. S tega stališča je imelo Stankovičovo glasbeno delo veliki pomen.

temu odločno upirajo in grozijo s povisanim najemnin. Zagreb hoče na pomlad pričeti velika investicijska dela. Predvsem bi zidava kanala po Miramarski cesti veljala okrog 4 milijone dinarjev, potem je treba zgraditi še kanal skozi podaljšano Martičevo ulico. Zaradi tega se mestno poglavarstvo trudi, da dobi pri SUZORju posojilo 30 milijonov dinarjev. V novem proračunu so še razna velika javna dela. Tako je določenih 35 milijonov din za razna kanalizacijska dela, kakih 7 milijonov din za ureditev potokov na periferiji, blizu 6 milijonov din pa za poušne kanale. Kolikšen bo zagrebški novi proračun, se bo natanko vedelo šele čez nekaj dni.

NAŠE BRITVICE,

tudi najcenejše bodo tudi Vas popolnoma zadovoljile! PARFUMERIJA »VENUS«, Tyrseva 9.

* Nov posestven spor v Križevcih. Nedavno smo poročali o velikem sporu med prebivalci nekaterih vasi v okolici Križevcev na Hrvaškem s starim križevskim vlastelincem Josipom pl. Klepachom. Vlastelin Klepach je zdaj umrl v starosti 77 let in soga večeraj popoldne položili v družinsko grobnico v Križevcih. Kako se bo rešil spor s kmeti, ki so si začeli lastiti pravice do njegovih gozdov, se ni znano. Med tem pa je nastal nov spor med kmeti in križevskim škofom. Prebivalci vasi Tkalca so si nedavno prilastili 185 oralov škofijskih pašnikov, ki so jih lepo razdelili med seboj in svojo novo »last« tudi kar zakoličili. Pravijo, da so jim škofijski travniki neobhodno potrebni za njihova gospodarstva in so pripravljeli plačati nekaj odškodnine škofu v Križevcih. Vmes je morala poseči organizacija HSS, da se spor mirno reši in da kmetje ne bodo motili škofijske posesti, ker bo sicer nestala nova, velika pravda.

Krasne eksemplare SREBRNIH LISIC
in vse druge posebnosti kožuhovine — dobite najceneje pri KRZMARSTVU JOŽE DOLENC, Sv. Petra cesta 19.

* Za čim večje izkoriščenje rudnikov na području banovine Hrvatske se je zavzela velika rudarska anketa, ki je bila v četrtak v dvorani zagrebške delavske zbornice. Sprožen je bil predlog, naj banka uprava sama začne izkoriščati del rudnikov na svojem području. Posebej so razpravljali o rudniku Krapići, ki je last TPD in za enkrat počiva, bo pa delo v kratkem obnovljeno. Vse uradne ustanove v hrvatski banovini naj bi postje jemale premog izključno iz rudnikov, ki so na območju banovine. Razpravljali so tudi o tem, da rudarji posameznih rudnikov ne zaključijo samo kolektivne pogodbe s podjetniki, marveč s celotno organizacijo podjetnikov.

Vsaka očala po meri zati dobroviden in jasen pogled pri

Ljubljana PASAŽA NEBOŠČIČNIKA

* Zagreb dobi moderno novo pošto. Zagrebka kolodvorske pošte v Zagrebu je zgradbena. Palača bo zgrajena po načrtih tehničnega oddelka banke uprave. To bo najmodernejša in največja državna palača v Zagrebu in bo veljala 25 milijonov dinarjev. Dolga bo 100, široka pa 40 metrov. Stala bo poleg glavnega kolodvora, kjer so zdaj železniška skladišča. Imela bo štiri nadstropja in tudi notranjost bo najlepše opremljena. Licitacija del bo v začetku maja, zidanje se bo pričelo še letos.

— Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo. ako jo jemlje vsak dan v manjši množini Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

* Desinfekcija na motornem čolnu. V šibenškem pristanišču se je v četrtek jutraj odigral nenavaden prizor. Motorni čoln »Lovac«, ki dnevno vozi med Vodicami in Šibenikom, je ob prihodu v šibenško pristanišče dal znamenje, da pelje nevarnega bolnika v Šibenik. Na čoln se je takoj podal zdravnik dr. Monti in ugotovil meningitido pri 7-letni hčerki kmeta Lovra Antića iz vasi Šepurine. Dekleto se takoj oddali v bolnišnico, potnikov pa nekaj ur niso pustili s čolna, zlasti tudi ne dijakov, ki so se pripeljali v šolo. Vse potnike so s čolnom vrzel desinficirali. — Kakor na Jadranu se je tudi v notranjosti države pojavilo še nekaj novih primerov meningitida. V Sisku je zbolel prvošolec, s'n zdravnik Kurtovića, v bolnišnici pa je umrl 3-letni snček občinskega tajnika iz Driljača. V bolnišnici v Sisku leži tudi nek kmet, ki je zbolel na otrpjenju možganskih open.

* Dveletni otrok na bobnu. V Prilepu so doživeli svojevrstno senzacijo. Ob-

SALVE SMEHA! POLDRUGO URO POZABLJENJA! SALVE SMEHA!

HANS MOSER kot NEZVESTI LJUBIMEC

NASMEJALI se bodeste tudi še THEO pri tej komediji. Pristrčno se boste zabavali

KINO MATICA — Tel. 21-24 Ob 16., 19. in 21. uri.

čineki bobnar Duće je z bobnanjem označil spoštovanemu občinstvu, da je na ogled dveletni otrok. Kdor ga želi videti in vzeti, naj ga pride pogledat na obelno. Razkrila se je naslednja zgodba: Trajko Jančićev iz Marme pri Prilepu se je oženil pred 23 leti, ko je bil star 27 let. V zakonu se mu je rodilo pet otrok, izmed teh je najmlajši Dimitrij, star šele dve leti. Trajkova žena je umrla pred dvema tednoma, družina je ostala brez gospodinj, otroci brez matere. Pa se je Trajko domislil, da stopi v Prilep in odstopi otročička osemu, ki bi ga hotel vzeti za svojega. Otroka je prevzel premožen kmet, ki nima otrok. Ko se je mali Dimitrij posvajal od očeta, ga je gledal po bradi in brkih, očetu pa so začele vreti solze po licu. Trajko je na vprašanje, zakaj se drugič ne oženi, odgovoril, da to lahko stori, toda šele tedaj, ko

DANES PREMIERA odličnega filma, globoke vsebine, ki na pretresljiv način obravnava ljubezensko borbo za srce mlade bolničarke.

SESTRA ANGELIKA

V glavnih vlogah: Paul Hartmann, Leny Marenbach, Käthe Dorsch, Hans Schönker

KINO SLOGA, tel. 27-30 — Danes ob 16., 19. in 21. uri.

vaj Bogdanović ju je zasačil. Da jih ne bi izdal, sta mu dala pti. Ko se je Milan napil, ga je Nikola po naročilu svojega očeta ustrelil. Nato sta oče in s'n odpejala mrtveca do Dunava in ga vrgla v reko. Trupla še do danes niso našli. Stari Ilincić je potem hotel podkupiti orožniškega narednika, naj bi stavil v zapisnik, da je krv samo oče, ne pa tudi s'n. Razprava je zbudila ogromno zanimanje. Spasje Ilincić je bil obsojen na došmrtno ječo, s'n pa na 20 let in na plačilo 30.000 din staršem pokojnega Bogdanovića.

* Mlada vdova in dva ljubosuma žastilca. V vasi Madri pri Sarajevu živile pa mlada vdova Nurl. Že pred poroko je bil vladjo zaljubljen neki Bjejkani Veljić. Ko je odvozel, je spet začel z njo ljubim-

Sainsaenova družina simfonija v a-molu. Obe deli sta napisani za veliki orkester. Na koncertu bo sodeloval znani naš pianist Ivan Noč ter zaigral Rahmaninov drugi klavirski koncert v C-molu s spremljevanjem orkestra. Orkester vodi dirigent Lucijan Marija Škerjanc ter je sestavljen iz članov Orkestralnega društva in Ljubljanske filharmonije. Spored je tako interesanten in temeljito naštudiran. Opozorjamo na programno knjižico, ki je izšla za jubilejni koncert na 32 straneh in prinaša vse važnejše podatke iz življenja našega zasluženega orkestralnega društva Glasbene Matice. Koncert bo v veliki Unionski dvorani. Začetek ob 20. uri. Vstopnice dobite v knjigarni Glasbene Matice. (—)

* Rezervni častniki, ki prebivajo v Ljubljani in še nimajo vojaške uniforme

16. marca **MEDICINSKI PLES KAZINA**

* Velik lovski plen. Lovcu Muharemu Sadikoviću v Kosovski Mitrovici, ki je na glasno izvrstnega strelca, je v letošnji zimi uspelo v okolških loviščih postreliti 11 volkov, 80 jerebic in divjih rac, 31 zajec, 2 lisici in 3 divje svinje. Dosegel je svojevrsten rekord, zlasti kar se tiče volkov, kajti vseh 11 je ustrelil v teku februarja. Pred dnevi je v enem samem popoldnevu ustrelil tri volkove. Pravijo, da pade vse, kar se pojavi pred njegovo puško. Razen puške mu dobro služi tudi nož, saj je Muharemu prejšnjo nedeljo kar zaklal ranjenega volka. V Peči prodaja jerebice po 2 din, race in fazane po 3 din, zajeca kvečjemu po 15 din. K njemu pa radi prihajajo drugi lovci in mu ponujajo večji po 250 din za enega samega volka, samo da bi se lahko pohvalili, kakšni junaki so, kadar gredo s puško v zimsko narodo.

Radose PREPROGE LINOLEJ

Skaberne

* Borba med gozdarjem in divjim lovcem. V velkem grajskem lovišču nedaleč od Bregane je nadgozdar šmatula opazil že delj časa sledove divjih lovcov. Te dni je zasačil v lovski zasedi 19-letnega Janka Hrbarja iz Bregane. Fant se je sicer pognal v beg, a ko je videl, da ga bo gozdar najbrž dohitel, se je obrnil in ustrelil, vendar je gozdarja zgrešil. Zdal je tudi nadgozdar začel streljati in nastala je bitka med življenjem in smrtjo. Divji lovec je bil zadet od šiber v roke in v glavo nad desnim očesom. Ranjen je vrgel puško in zimsko suknjo v Savo, potem pa se prepeljal s čolnom čez reko. Na begu je izgubil dobi krvi in je komaj prišel do Bregane, kjer so ga oddali zdravniku ta pa ga je poslal v zagrebško bolnišnico.

kati. Isti čas pa se je vanjo zagledal Ahmed Duraković. Ker je smel z njo resne namene, ni mogel dopustiti, da bi Bjejkani še nadalje zahajal k vdovici. Ljubosumje ga je dovedlo do tega, da je Bjejkana napadel z nožem in mu, kakor pravo pretepač, izpustil čreva. Pred sarajevskim sodiščem je bil zdaj obsojen na 6 let robije.

Iz Ljubljane

— Premiera zabavne igre s petjem in godbo »Pekovska« bo v šentjakobskem gledališču drevi ob 20.15. Igra je skrbno pripravljena in povsem na novo opremljena. Lepe pesmi in godba poživljajo dejanje; pevske točke izvajajo: Sancinova, Vidiceva, Košak, Lavrič in Milčič. Pri predstavi sodeluje skoro ves ansambel. Režija: Klemenčič Savo, glasbeno vodstvo Milan Dietz. Jutri v nedeljo 3. t. m. ob 20.15. se bo igra ponovila. Vstopnice se dobe od danes dalje.

Danes zvečer ob 20. »PLES ZA VSE« v Kazini

Vojaški orkester, Jazz, Sokol II.

— Ker je odredila oblast izpraznitev podstrešij in ima marsikdo tam spravljeno staro pohištvo, les, dele oprave in druzo, se obrača uprava Narodnega gledališča na lastnike takih predmetov s prošnjo, naj jih ponudijo gledališču ter z dopisnico ali telefonično obvestijo upravo, kdaj, kje in pri kom si jih njen zastopnik lahko ogleda.

— Za uditve mestnih cest in ulic je mestna občina tudi letos poskrbela v proračunu ter sta v ta namen že razpisani dobavi 40 vagonov drobnih granitnih kock in 12tonskega cestnega valjarja. Za te dve nabavi bo mestna občina morala šteti okroglih 400.000 din. Zdal ima mestna občina 3 velike cestne valjarje in en malhen valjar vendar na ti valjarji ne zadostujejo za redno in povečano utrjevanje mestnih cest.

— Filozofsko društvo bo imelo drevi, 2. marca, svoje redno predavanje. Predaval bo g. univ. prof. dr. Boris Furlan o Henriju Bergsonu. Predavanje je namenjeno proslavi 80letnice velikega francoskega filozofa in se bo vršilo ob 18 uri v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi. Vabljeni vsi, ki se zanimajo. Vstop prost.

ter si je iz svojih sredstev tudi ne morejo nabaviti, naj pošljejo najkasneje do 10. marca zadevno pismeno vlogo mestnemu volkajemu uradu na Ambrožev trg št. 7/L. Neokolkovani vlozi naj prilože potrdilo o imovinskem stanju ter mero svoje uniforme.

STARO ŽELEZO kupujemo po najvišjih dnevnih cenah. — Frane Belli pri Rupena Lutz, Ljubljana VII., Jernejeva ul., tel. 3253

— Ljubljanski Sokol sklene članski sestanek v soboto 2. marca ob 19. uri v društveni sejni sobi z nalogo da pripravi predloge za 72. redni letni občni zbor, ki bo v ponedeljek, 4. marca. Na sestanku se bo tudi sestavila lista kandidatov za bodočo društveno upravo.

— Jutri na Pasjo Tavan, prijave do danes popoldne. Na Kurešček do danes zvečer. Putnik.

— Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani bo imelo svoj redni letni občni zbor na evetno nedeljo 17. marca ob 10. uri dopoldne v mali dvorani Kazine.

— Lovske karte in ribalovnice odslej izdaja občni oddelek mestnega poglavarstva v sobi št. 39 v I. nadstropju hiše na Mestnem trgu št. 2.

— »Sestra Angelika«. Kino Sloga bo predvajal od danes dalje izredno lep film, ki na pretresljivo dramatičen način predčuje borbo zdravnika za ljubezen mlade bolničarke. Madenič, ki je stopil mednje, se je ob priliki letalske nesreče nevarno ponesrečil in samo znanje slavnega zdravnika ga more rešiti. Zdravnik, zavedajoč se svoje dolžnosti, reši mladeniča in se vrne k svoji ženi in svojemu malemu sinčku. Zablodo svojega srca možato preboli ter osreči s tem svojo družino. Porok za to mu je ljubezen, ki se je porodila v srch obuh mladih ljudi in ki pripadata drug drugemu. V tem lepem filmu srečamo zopet odlične nemške filmske igralce: Pavla Hartmanna, Leny Marenbach, Käthe Dorsch in Hansa Soehnerja. Na sporedu bo samo nekaj dni ter ga ljubiteljem lepih filmov prav toplo priporočamo. (—)

— Zlat danijski pretan je bil pozabljen v kavarni Union v stranišću. Najditelj se prosi, da ga odda v upravi »Slov. Narodac.« (—)

— Lutkarski odsek Československe Obce priredi jutri ob 15.30 predstavo lutkovnega gledališča. Na sporedu je lepa pravljica »Trije zlati lasje dea Vseveda.« (—)

— Občni zbor Lovske zadruge, r. z. o. z. bo v torek, 5. marca, ob 20. uri v lovski sobi restavracije pri Slamiču v Ljubljani. (—)

Tradicionalni VALČKOV VEČER

Danes 3. marca OBLEKA PROMENADNA

SOKOLA I. Salonski orkester in Magistrov trio

Ob 20. na Taboru VSTOPNINA DIN 10.—

* Zdravilišče Radio Therna Leško bo zaradi večjih adaptacij od 15. 3. 1940 do 1. maja 1940 zaprto in bo ta čas vsako zdravljenje izključeno.

* Preklje. Založba »Slovensko delo« v Ljubljani obvešča javnost, da g. Stefan Pinčič, ki stanuje v Mariboru Franciškanška ulica 21., ni več upravičen sprejemati nikarkršnih naročil za založbo.

* Starokatoliška cerkev. Jutri po službi boji bo v kapeli starokatoliške cerkve v Ljubljani, na Gospo-vetski cesti št. 9 redni letni občni zbor starokatoliške cerkve. H kateremu se vsi možki člani cerkve prijazno vabijo. V Kranju zato izostane jutri občinska slovenska služba neč na bo prihodnjo nedeljo ob pol 9 uri v Narodnem domu.

* V planinah Slovenije je dovoli snega za urodno smučo. Ob Bohinjskem jezeru je 70 cm snega, ki je osrešen. Na Komni je 140 cm snega in sicer na prisojni strani srenec. Trilavska jezera imajo 150 cm snega ter s Hribaric najlepša smuka. V Kamniških planinah je na Kravcov 100 cm snega in na Veliki Planini 70 cm snega na obeh krajih, na prisojni strani je srenec.

* Oče na došmrtno ječo, s'n na 20 let. Pred velikim senatom v Osijeku sta se morala zagovarjati kmet Spasoje Ilincić in njegov s'n N'k'ola iz Dalja. Jan 10. oktobra sta spravila s sveta poljskega čuvažja Milana Bogdanovića. Če prav sta oba še dosti premožna sta se podala na sosednje polje kras turščico. Poljski ču-

— »Lumpaciuz vag-bundus«, prvič do znižanih cenah bo v nedeljo 3. marca popoldne ob 15 uri za Bolniški sklad Zdrženja gledaliških igralcev. Ker so bile vese dosedanje predstave razprodane, priporočamo, da kupite vstopnice v predrodaj.

— Popravek. V poročilu o pogrebu pokojnega g. Ivana Vrančića smo po domoti navedeli da je na grobu zapel akademski pevski zbor. V resnici je velikemu podporniku mladine v slovo zapel Slovenski vokalni kvintet kar s tem dopravljamo.

— Nedeljski počitek avtomobilov odpravljen. Kakor smo poročali, so večeraj stopili v veljavo novi predpisi o nabavi bendna na karte. Kolitina bendna, ki je odmerjena je posameznemu avtomobilistu po svobodnem preudarku na razpolago, tako da je prepoved nedeljskih voženj odpravljena, kakor so razveljavljeni tudi vsi ostali začasni predpisi. Danes in jutri bodo ulice in ceste v mestu in pokrajini po daljšem presledku dobile spet staro živahnost. A peči, ki so bili tako dolgo deležni izjemne zaščite, se bodo polagoma spet morali privaditi na avtomobilski promet.

— Jubilejni simfonični koncert. Ob svoji dvajsetletnici nam Orkestralno društvo Glasbene Matice, v ponedeljek prinese skoraj popolnoma nov koncertni spored. Prvič se bo javno izvajala Škerjancova suita za sodalni orkester v osemih stavkih. V Ljubljani pride prvič na koncertni oder Faurejeva predigra k operi »Penelopa« in

— Valčkov večer Sokola I. Tabor je tradicionalna prireditve v postnem času in bo danes ob 20. uri v Sokolskem domu na Taboru. Tudi letos se boste najbolje zabavali ob zvokih salonskega orkestra in poskočnih melodijah znanega »Magistrovega tria«, jedila in pičice pa bodo na razpolago po nizkih cenah in v veliki izbiri. Ne pozabite, danes v soboto 2. marca 1940 morate iti na Valčkov večer na Tabor in priversti s seboj svoje in prijatelje, da se skupno razvedrite v teh napetih časih. Vstopnina je le 10 din. Obleka promenadna. (—)

— Predavanje iz življenja instrumentalne glasbe in njeneza udejstvovanja v stari Ljubljani, kakršno je bilo od leta 1702. do leta 1872. bo danes ob 18. uri v Hubadovi pevski dvorani. Na podlagi točnih zgodovinskih zapisov bo predaval predsednik Orkestralnega društva Glasbene Matice dr. Ivan Karlin. Vstop je svoboden. (—)

AMERICANSKA

»Ta pergament je zelo star. Napisan je bil v Ciceronovih časih, je vodnik pripovedoval turistom.

»Prava reč,« se oglasi neki American. »Mi imamo v Ameriki pergament, ki je Nos nanj zapisoval živali, ko so odhajale iz barkel«

Iz Maribora

— Šahovske novice. Jutri ob 9. bo v »Centralu« III. kolo prvenstvene šahovske tekmovanja Slovenske šahovske zveze. Srečajo se najboljši šahisti Mariborskega šahov. kluba in SK Zeleničarja.

— Gostovanje ljubljanske orame. V torek bo gostovala na mariborskem odru ljubljanska drama z Linhartovo komedijo »Shupanova Mizka« v proslavo 150-letnice prve slovenske predstave. Jutri pa bo v mariborskem gledališču proslava 60-letnice Cvečka Golarja z uprizoritvijo »Vdove Rošlinke«.

— Pomen gledališa mladega rodu. V tukaj kulturnih krogih je vzbudila svoj čas toplo priznanje vest o ustanovitvi gledališča mladega rodu. Novo gledališče, katerega otvoritvena predstava je danes pop. ob petih v Narodnem domu, ima velik nacionalno kulturni in nacionalno vzgojni pomen. »Martin Krpan« v priredbi prof. E. Smaska predstavlja srojevstven poizkus oblikovanja odrskega gledališča v narodno vzgojnem mladinskem smislu. Upati je, da bo gledališče mladega rodu v polni meri vršilo svoje poslanstvo, kar je zlasti v obnemnem Mariboru zelo važno.

— 2.035.000 litrov alkoholičnih pljač so potočili okoliški gostilničarji v preteklem letu, kakor je razbrati iz poročil na občnem zboru Zdrženja okoliških gostilničarjev. Vina so potočili 1.300.000 litrov, piva 350.000 litrov, potem 35.000 litrov žganih pijač in 350.000 litrov sadjeva. Na davkih, trošarinah in takсах so plačali okoliški gostilničarji v preteklem letu din 3.690.000. Iz tajnikovega poročila je nadalje razvidno, da je organiziranih in združenju 346 okoliških gostilničarjev. Premaženje združenja izkazuje 83.500 din. Dohodkov je bilo 116.000, izdatkov 88.000 din. Novi proračun izkazuje 52.000 din. Pri volitvah so bili izvoljeni: Matija Holc, predsednik; Kostanjšek, podpredsednik; odborniki: Kerencič, Grašič, Finžgar, Kečič, Kovarčič, Šarhova, Urbanc, Vračko in Klobasa; namestniki: Hiler, Iva Lavrenčič, Ivan Kos in Anton Ridel. Občni zbor je bil združen s proslavo 15letnice predsednikovanja za služnega združenjskega predsednika gosp. Matije Holca.

— APZ — Za koncert »Akademskega pevskega zbora« iz Ljubljane 16. t. m. ob 20. v Unioni bodo vstopnice ob ponedeljku v prodaji pri »Putnikih«. Cene od 30 din navzdol. Vljudo opozarjamo, občinstvo, naj si jih nabavi čimprej. Posebna obvestila bodo sledila. (—)

— Domačija je zgorela posestniku Ivanu Pernatu iz Zgornje Gorice pri Račah. Zgorela je tudi krma poljedelski stroji in drugi predmeti. Škode je 30.000 din.

Iz Celja

— Upizoritev »Male ženke brez logke«, ki jo je za drevi napovedala skupina mladih igralcev iz Ljubljane, zaradi ne-nadnih ovir izostane. Prireditelji bodo o vsem javnost obvestili, gostovanje pa se bo vršilo prihodnje dni.

— Odlični uspehi Celjskega šahovskega kluba. Celjski šahovski klub je imel v sredo zvečer 20. redni letni občni zbor, ki je imel jubilejni značaj. Predsednik g. dr. Cerin je poudaril važnost in pomen tega občnega zbora in se zahvalil članstvu za izkazano zaupanje. Prosil pa je številne udeležence, da bi ga letos pri volitvah opomeli, ker je preobremenjen s poklicnim delom. Iz izbranih poročil tajnika g. Fajsa in blagajnika g. Kocmurja je bilo razvidno, da je bilo preteklo poslovno leto eno najboljših med dosedanjimi. V tem letu je dosegel klub svoj največji uspeh in postal prvak Slovenije. Ta naslov je zastopal častno, kar dokazujejo rezultati. Odigral je 10 tekem, od katerih ni nobene izgubil, in je dosegel skupni rezultat 59½ : 23½ ali 67,5%. G. Grašer je lupo orisal zgodovino kluba od ustanovitve in med drugim poudaril, da je klub l. 1931. priredil prvi nacionalni amaterski turnir in da je bila ob tej priliki tudi ustanovljena Jugoslovenska šahovska zveza. V novi odbor so bili izvoljeni naslednji gg.: predsednik Jo-

žep Grašer, podpredsednik inž. Brečko Štefan, tajnik Mirko Fajsi, II. tajnik Emil Ruper, blagajnik Tine Kocmur, knjižničar Josip Schneider, gospodar Ivan Vozlič, odbornik inž. Iskrin Pipuš. Revizorja sta gg. dr. Josip Cerin in Vladimir Diehl. Letos bo klub ponovno priredil nacionalni amaterski turnir in to v okviru proslave svoje 20letnice. Agilnemu klubu želimo mnogo uspehov v novem poslovnem letu!

— Iz celjske statistike. V februarju je obiskalo Celje 1044 tujece (916 Jugoslovenov in 128 izomozcev) nasproti 842 v letošnjem januarju in 952 v lanskem februarju. V preteklem mesecu je umrlo v Celju 47 oseb in sicer 24 v mestu in 23 v javni bolnišnici. Pri celjski borzi delo je bilo 1. t. m. v evidenci 1193 brezposelnih nasproti 1144 dne 20. februarja.

— Zdravniško dežurno službo za štane OUZD bo imel jutri zdravnik dr. Franc Premšak na Cankarjevi cesti. Dežurni zdravnik muji pomoč samo v neodložljivih primerih, kadar je pristojni zdravnik OUZD odsoten.

— Društvo Rdečega križa v Celju predvaja do 4. t. m. v kinu Unioni v svoji režiji film »Brezdomci«, ki ima visoko moralno vrednost in je najmočnejša kreacija

Spencerja Tracyja in najbojše vega Mickeyea Rooneya. Oglejte si ta film in podprite delovanje Rdečega križa v Celju!

— Uboj v Soštanju. Dne 23. februarja je neznanec pri nekem posestniku v Soštanju napadel 56letnega dinarja Albina Žažija iz Prevalj in ga zabodel z nožem v trebuh. Smrtno nevarno poškodovanega Žažija so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je v četrtki izdihnil.

— Do smrti se je opelka. V Osvetnici pri Vranskem se je v ponedeljek ponesrečila 49letna žena vojnega invalida Ana Roberškova. Ko je stala pri močno zakurjenem štedilniku, se ji je vnela obleka. Roberškova je dobila težke opekline po glavi in rokah. Prepeljali so jo v celjsko bolnišnico, kjer je v četrtki po budem trpljenju podlegla.

— V nedeljo 3. marca neproklidno zbranje efektne loterije poštnih nameščenecov v Celju ob 3. uri popoldne v Narodnem domu. Vstop prost. Oglejte si razstavljene krasne dobiteke pri: Gams, Hladin, Lečnik, Rakus, Schramm, Stermeckl in Weren. Glavni dobitek avto »Opel«, drugi dobitek spalnica izdelek mizarske delavnice Vrenko, Celje. Poleg tega še 18 glavnih in 200 drugih lepih dobikov. (—)

Gospodarstvo

Industrija terja pravično porazdelitev bencinske mešanice

O priliki razdelitve bencinskih kart je nastalo veliko nezadovoljstvo, zlasti pri onih industrijskih podjetjih, ki imajo organizirano svojo prodajo z večjim številom trgovskih potnikov. Upravičeno nezadovoljstvo pa je tudi med lastniki tovornih avtomobilov, katerim so se dodelile povsem nezadostne količine. Zveza industrijskega zveza dravsko banovino je na te nedostatke opozorila pristojna mesta v Beogradu ter zahtevala, da se reč nujno in pravilno uredi.

Kakor znano, je kategorizacija lastnikov motornih vozil, ki je odločujoča za količino bencinske mešanice, ki se odredi za posamezno vozilo, topot izvedla uprava državnih monopolov. Lastniki motornih vozil so morali že mesca decembra lani vložiti zadevne prijave z natančnimi podatki. Pričakovalo se je, da se bodo bencinske karte izdale že mesca januarja, pa se je zadeva zavlačevala. Češ da se morajo podatki, katere so predložili lastniki motornih

vozil podrobno preučiti. Pri vsem tem pa kaže, da se je to delo izvršilo precej površno.

Ugotovljeni so primeri, ko so se za povsem enake vrste avtomobilov dodelile različne količine bencina. Med interesi je tudi razširjeno prepričanje, da se ni v vseh upravnih področjih države uporabila enaka mera. Skrajni čas bi bil, da se kategoriziranje lastnikov motornih vozil zaradi dodelitve bencinske mešanice izroči banknim upravam, kakor je to določeno tudi v uredbi. Težkoče glede preskrbe naše države s tekočim gorivom prav gotovo niso tolikšne, da bi se morala uporabiti bencina v poslovne, to je v produktivne svrhe v takšni meri omejiti, kakor je to storila uprava državnih monopolov. Zahteva naših gospodarstvenikov je, da se vsaki banovini pravično dodeli ustrežna količina tekočega goriva, razdelitev na lastnike motornih vozil pa da se prepusti banknemu oblastvu.

Težave naše trgovine z Italijo

Poročali smo že, da se bo najbrže proti koncu marca sestel v Rimu jugoslovensko-italijanski stalni gospodarski odbor in razpravjal o težavah, ki jih naša država čedalje bolj občuti v trgovini z Italijo. Kakor je znano, so naši odločujoči činitelji stali Italiji predlog, da bi se uklinil kliring med obema državama. Ta predlog, ki je seveda posledica vseh teh težav naše trgovine z Italijo, bo med drugim tudi predmet razprave na tem sestanku. Seveda je verjetno, da bodo Italijani predlog odklanjali.

Težave ne obstoje samo v dobavah bombažnega prediva in ostalih bombažnih izdelkov, temveč terja Italijanski izvozniki zdaj tudi za laneno predivo, ki smo ga doslej uvažali iz Nemčije, a ga zaradi vojne Nemčija več ne izvažata, cene, ki so za 80% višje od cen na mednarodnih tržiščih. Isto velja za kavčuk. Ta-

ko zahtevajo Italijanski izvozniki za neko vrsto kavčuka 150 din kg, medtem ko se prav ta vrsta kavčuka prodaja na angleških tržiščih po 40 din kg. To pomeni, da zahteva Italija ceno, ki je za 275% višja od cene na mednarodnem trgu.

Razen tega stavlja Italijani pri dobavah nekaterih blaga pogoji, da se del blaga plača po kliringu, a del s svobodnimi devizami. Naši uvozniki bombažnega prediva so začeli stornirati kupčijske zaključke, storjene pred 1. septembrom lanskega leta, ker cene nikakor ne konvenirajo.

Naši odločujoči činitelji bodo morali čim prej storiti potrebne korake za premostitev težkoč pri uvozu blaga iz Italije. Če se to ne bo zgodilo, obstoji bojazen, da se ne bo tudi naš izvoz v Italijo zmanjšal.

Avtomobilisti in omejena prodaja tekočih goriv

Osrednji odsek trgovcev s tekočimi gorivi je prejel k svoji kalkulaciji o rentabilnosti prodaje bencinske mešanice, ki je bila objavljena v večerajšnjem »Jutru« še kalkulacijo rentabilnosti vožnje z avtomobilom prizadete avtomobilista — trgovskega potnika po naredbi št. 3 o omejitvi prodaje tekočih goriv. Kalkulacija je tale:

garažino, mesečno 200, letno	2.400 din
razne takse: mestno, banovinsko, državno cestno pristojbino na pnevmatiko, skupaj	1.990 "
letno zavarovalnino za opis. voz	3.440 "
200 litrov bencina po ceni 6.60 l	1.320 "
štirikratno menjanje olja v teku leta (olje se mora menjati, četudi avtomobil ne vozi, ker se sicer nabere voda med oljem), skupaj 16 kg	512 "
najmanjšo obrabo pnevmatik za eno leto	1.800 "

Skupni izdatki za 2000 km vožnje 11.462 din

Trgovski potnik, ki v svojem poklicu nujno potrebuje avtomobil, ima maihen avtomobil znamke »Ford«, tipa »A16f«. Po naredbi št. 3 bo prejemal za nakaznico 5 litrov bencina na teden, kar znese 20 litrov na mesec, odnosno 200 litrov za še preostalih 10 mesecev v letu 1945. S temi 200 litri bencina lahko prevozi vsakega skupaj 2000 km. V teh 2000 km na obliše tolikokrat svoje odjemalce, da bo lahko preživljal sebe in svojo družino. Vsakomur je jasno, da je to mnogo premahna količina bencina in mnogo premahna kilometrina in da je s tem življenjski obstoj trgovskega potnika in njegove družine v nevarnosti.

To pa ni vse. Človek bi v naglici mislil, da vožnja z avtomobilom ni samo praktična in ugodna, marveč da je tudi cenena. Ko se na malo preračunajo stroški, ki so v neposredni zvezi z avtomobilsko vožnjo, vidimo, da temu ni tako.

Po novem stanju, ki ga je ustvarila uredba št. 3, ima trgovski potnik nastopne izdatke za svoj avtomobil:

Gospodarske vesti

— K znižanju carine na pluge. Kakor smo že poročali, je vlada sklenila olajšati uvoz plugov iz tujine z znižanjem carine. Tako znaniha bo uvozna carina na pluge po maksimalni tarifi znašala 20 zlatih dinarjev za 100, a po minimalni 10 zlatih dinarjev za 100 kg. Doselej je znašala 52, odnosno 40 zlatih din. Za dele plugov, težke 5 kg in več se bo plačevalo 20, odnosno 5 zlatih din za 100 kg, medtem ko se je doslej plačevalo 65, odnosno 35 in 20 zlatih din. Za dele, težke do 5 kg, se bo plačevala carina 20, odnosno 5 zlatih din, a doselej je ta carina znašala 80, odnosno 40, odnosno 25 in 20 zlatih din za 100 kg. Uvoz plugov po znižani carinski tarifi se bo opravljal po posebnem sistemu ali pa se bo poveril združnim organizacijam in Gospodarski slogi v Zagrebu.

— Sporazum o povečanju uvoza oglja in riža iz Bolgarije. Ob priliki ustanovitve Bolgarsko-jugoslovenske gospodarske zbornice v Sofiji je imel direktor devizne direktije naše Narodne banke g. Ljubisavljevič razgovor z zastopniki Bolgarske narodne banke glede ureditve nekih vprašanj v plačilnem prometu med Jugoslavijo in Bolgarijo. Na sestanku je bil dosežen tu-

di sporazum o povečanju uvoza oglja in riža iz Bolgarije v Jugoslavijo. Riž iz Bolgarije se bo porabil za potrebe vojske. Prav tako je bil dosežen sporazum, da Bolgarska narodna banka ukine posebno takso, ki so jo morali doselej plačevati bolgarski turisti pri obisku Jugoslavije.

— Zastopnik beogradske Industrijske zbornice je odpotoval v London zaradi oskrbe naše industrije s sirovinami. Iz Beograda poročajo, da je odpotoval v London tajnik Industrijske zbornice v Beogradu Dragan Milčević. Njegova pot ni mara uradnega značaja, temveč bo g. Milčević samo kot zastopnik industrije stopil v stike z angleškimi gospodarstveniki in se posvetoval z njimi glede možnosti oskrbovanja naše industrije s sirovinami iz Velike Britanije in glede ublažitve težkoč, na katere zadeva naš blagovni promet z Britanijo. Potovanje bo torej čisto informativno. Naši vodilni industrijci stoji na stališču, da bi moralo naše gospodarstvo poleg službenega gospodarskega delegata v Londonu imeti tam tudi zastopnika iz svojih vrst, ki naj bi v času trajanja te vojne vzdrževalo neposredno zvezo med našimi in angleškimi gospodarstveniki. Zavoľjo tega bo g. Milčević z angleškimi go-

spodarstveniki govoril tudi o tem vprašanju.

— Minister za trgovino in industrijo dr. Andrej je odpotoval v Leipzig. Kakor poročajo iz Beograda, je minister za trgovino in industrijo dr. Ivo Andrej odpotoval v Leipzig, kjer bo prisotvovljal uradni otvoritvi našega paviljona na tamkajšnjem velesejmu. Ministra spremljata gg. Kečič, naš trgovinski ataše v Berlinu, in dr. Grdjič, naš trgovinski ataše v Budimpešti.

— Posvet obrtniških zbornice o novem davčnem zakoncu v Ljubljani. V vrstah gospodarstvenikov pričakujejo, da bo te dni prišlo do končne odločitve glede nekaterih izprememb v novem davčnem zakonu, ker so gospodarske zbornice pred dnevi izročile ministarstvu za finance spomenice o svojih minimalnih zahtevah. Zdej pa so se obrtniške zbornice in obrtniški odseki skupnih zbornic sklicali posvet o istem vprašanju. Konferenca bo 5. marca v Ljubljani.

— Nakup bencinske mešanice, ki se rabi v industriji in v obrti kot pomožno sredstvo. Po členu 8. naredbi 3. o omejitvi prodaje tekočega goriva za potrebe obrtnih delavnic in po razpisu uprave državnih monopolov z dne 24. februarja letos tudi za industrijske namene bo izdajala dovoljenja za nakup, kolikor se porablja navedeno gorivo kot pomožno sredstvo, uprava državnih monopolov gospodarskim zbornicam, vsaki za njeno področje. Dovoljenja se bodo izdajala za količine, potrebne za trimesečno rabo, in sicer tako, da se odobrena količina more vzeti v treh enakih delih. Odobrene količine bodo razdeljevale zbornice same. Da bo mogla doletiti, kako količino te mešanice naj zahteva od uprave državnih monopolov, poziva Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani vse obrtnike in industrije na svojem področju, da ji najkasneje v treh dneh prijavijo, koliko bencinske mešanice potrebujejo v svojih obratih kot pomožno sredstvo. V prijavih naj proces, v katerem rabijo bencinsko mešanico, na kratko opišejo. Poleg tega naj pošljejo tabelarične podatke o nazivu obrti, imenu in priimku lastnika obrti ter uporabi mešanice bencina v preteklem letu in posebej za leto 1940.

— Prometni minister je odobril polovično vozino za obisk ljubljanske velesejme v času od 1. do 10. junija. Ugodnost velja za odhod od 27. maja do 10. junija in za povratek do 15. junija. Enaka ugodnost je odobrena za jesenski velesejem v Ljubljani, ki bo od 31. avgusta do 9. septembra. Ugodnost bo veljala za odhod od 26. avgusta do 9. septembra in za povratek od 31. avgusta do 14. septembra. Podobne ugodnosti je minister odobril tudi za pomladne in jesenske velesejme v Beogradu in Zagrebu.

— Prevoz 2000 vagonov moke in pšenice v Slovenijo brez tovarnine. Iz Beograda poročajo, da je finančno ministarstvo dovolilo ljubljanski tvrdil Bregar in Krek prevoz 2000 vagonov moke in pšenice iz Vojvodine v Slovenijo brez plačila tovarnine. Ker znaša tovarnina enega vagona 4200 din, bo omenjena trdka lahko prodajala moko za blizu 40 par cenije kakor tvrdke, ki plačajo tovarnino.

— Odpoved pogodbe o trgovinskem in plačilnem prometu z Grčijo. Naša država je odpovedala trgovinsko pogodbo z Grčijo, ki poteče 20. aprila letos. Rok za odpoved je 1. marc. Če bi se do tega roka pogodba ne odpovedala, bi se njena veljavnost podaljšala za nadaljnjih šest mesecev. Istočasno z odpovedjo pogodbe je naša vlada predlagala Grški pogajanja za sklenitev nove pogodbe o trgovinskem in plačilnem prometu.

— Italija kupuje pri nas pitane svinje. Z Italijansko družbo za uvoz živine se vrše pogajanja glede nakupa 4000 debelih svinj. Pogajanja vodi z naše strani zavod za pospeševanje trgovine s tujino. Pogajanja bodo najbrže v kratkem uspešno zaključena.

— Gonja proti vinskih trgovcem zaradi trošarine. Prejeli smo: Razno časopisje napada trgovce z vinom, češ, da pritiskajo na vinske cene zavoljo državne trošarine. Ta napad ni upravičen. Morda se to dogaja v tistih banovinah, kjer prej ni bilo banovinske trošarine. V naši banovini pa se ni prav nič spremenilo. Trošarina je ostala 1 din in je to za trgovca popolnoma vseeno, ali je to banovinska ali državna trošarina. Isto velja za vinogradnika.

— Dobave. Štab motarice v Zemunu sprejema do 2. marca ponudbe za dobavo bombažne in volnene preje, do 8. marca palčice in žice za avtogensko in električno varjenje ter 3000 letnih mornarskih maj, do 19. marca pa 20.000 kg riža. Hidroplanska komanda v Divuljah sprejema do 4. marca ponudbe za dobavo trboveljskega premoga in bukovih drv. Mornarska komanda v Šibeniku sprejema do 7. marca ponudbe za dobavo trofaznih motorjev. Komanda pomorskega arzenala v Tivtu sprejema do 9. marca ponudbe za dobavo gorilnikov za avtogensko varjenje, do 12. marca tehničnega materiala, raznih

svetlobr, šotjasti, šotjov št., do 24. marca 100 kg »kapokac«. Strojna šola v Bolci Kotorski sprejema do 10. marca ponudbe za dobavo raznih pisarniških potrebščin, direktorja drž. rudnika v Kalknju do 11. marca ponudbe za dobavo obročev za lokomotive in do 18. marca telefonskega kabla. Direktorja senjskega rudnika sprejema do 26. marca ponudbe za dobavo raznega mizarskega okovja, direktorja pomorskega prometa v Splitu pa do 27. marca ponudbe za dobavo stroja za strugarje. Zadevni oglasi so na ogled v Zbornici za TOI.

— Nov železni rudnik v Južni Srbiji. V kratkem bo se začelo delo v novem železnem rudniku v Južni Srbiji v bližini glavne proge Beograd — Djevdječka. Rudnika se bo torej lahko prevlačala po železnici v primeru izvoza se bo pošiljala v Solun. Rudnik bo v začetku pridobil okoli 20 vagonov železne rude dnevno. Pozneje se bo produkcija povečala na 100 vagonov dnevno. Za železno rudo iz tega rudnika že kaže tujina živahno zanimanje. Poleg Nemčije in srednjeevropskih držav so med zanimanci tudi Holandci in Danci.

Borze

1. marca
Nemške klirniške marke notirajo na naših borzah nespremenjeno 14.70 do 14.90 Grški boni so notirali v Zagrebu 30.91 — 31.61, a v Beogradu 31.40 — 32.10. Tečaj na svobodnem trgu so se dalje ravnali nespremenjeno po tečaju 55 din za dolar.

Na efektivnem tržišču v Zagrebu je vojna škoda notirala danes malo nižje. Za ključka tudi danes ni bilo, medtem ko se je v Beogradu zaključila po 431. Tudi v drugih vrednotah na zagrebškem efektivnem tržišču ni bilo prometa.

Devize

Ljubljana. Oficelni tečaj: London 173.50 — 176.70, Pariz 98.05 — 100.35, New York 4425 — 4485, Curih 595 — 1005, Amsterdam 2350 — 2388, Bruselj 746.25 — 758.25. Tečaj na svobodnem trgu. London 214.32 — 217.52, Pariz 121.18 — 123.48, New York 5480 — 5520 Curih 1228.18 — 1238.18, Amsterdam 2902.40 — 2940.40, Bruselj 921.65 — 933.65. Curih. Beograd 10, Pariz 9.9150, London 17.4950, New York 446, Bruselj 75.25 Milan 22.52, Amsterdam 236.90, Berlin 178.80, Stockholm 106.15, Oslo 101.3250, Kopenhagen 86.10, Sofija 5.50, Budimpešta 79.50, Atene 3.30, Bukarešta 3.40.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote. Vojna škoda 428 — 432, 6%, šumske 68 den, 4%, severne agrarne 50 — 52, 4% agrarne 50 — 52, 6% beguška 78 bl, 7%, stabiliz., 96 den., 7% invest. 98 den., 7%, Seligman 100 den., 7%, Blair 90 den., 8%, Blair 98 den.; delnice: PAB 198 den., Narodna banka 7600 den., Gutmann 55 den., Sečerska Osijek 165 — 180, Osječka ljevaonica 165 bl., Isr 32 — 50, Trbovlje 243 — 245, Oceania 600 den.
Beograd. Vojna škoda 431 — 432 (431) 6%, šumske 69.50 — 70.50, 4%, agrarne 53 den., 6% dalm. agrarne 71.25 — 71.50 (71.30), 6% beguška 77.50 — 78, 7% stabiliz. 98 den., 7% invest., 99 — 100 (99.50) 7%, Seligman 101 den., 7% Blair 90.25 den., 8% Blair 98 den., PAB 208 — 210, Narodna banka 7800 — 7900.

Blagovna tržišča

Čito
+ Chicago (1. t. m.) Začetni tečaj: pšenica: za maj 102.50, za julij 100.6250 za sept. 100.25; turščica: za maj 56.6250, za sept. 57.50.

+ Winnipeg (1. t. m.) Začetni tečaj: pšenica: za maj 89, za julij 90.

+ Novosadska blagovna borza (1. t. m.). Tendence neizpremenjena. Pšenica: baška okolica Novi Sad 203 — 205; sremška 200 — 202; slavonska 201 — 203; gornjebanatska in gornjebaška 203 do 205; baška ladja Tisa 207 — 209. Rž: baška 157.50 — 160. Oves: baški, sremski in slavonski 160 — 162. Ječmen: baški in sremski 64/65 kg 172.50 — 175. Koruza: baška, parteta Indija 136 — 137; baška nova 132 — 133; baška, parteta Vršac 134 — 136. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 310 — 320; »2« 290 — 300; »5« 270 — 280; »6« 250 — 260; »7« 220 — 230, »8« 142.50 — 147.50. Otrbi: baški in sremski 132.50 — 135; banatski 130 — 132.50.

V miru in vojni

si Komite tehničnega dela prizadeva izvojevati smotnejše, boljše življenje naroda

Komite tehničnega dela, ki je vrhovna organizacija vseh tehniških strokovnih organizacij v dravski banovini, je imel svoj 5. redni občni zbor v četrtki dne 29. februarja ob 8. zvečer v lokalu UJIA v Kazini. Na občnem zboru so bili zastopani po svojih delegatih UJIA, Udruženje šumarskih inženjerjev, Udruženje diplomiranih tehnikov in Organizacija praktičnih tehnikov.

Zborovanje je vodil predsednik prof. inž. Stane Premelj, ki je v svojem poročilu v kratkem orisal delo Komiteja tehničnega dela v preteklem poslovnem letu, izčrpano pa je podal poročilo nato še tajnik Lojze Levstik. O blaginji je poročal Anton Škofic, za nadzorstvo pa Stane Premur.

Z ozirom na mednarodna trenja in ker je bilo civilno prebivalstvo zelo slabo ali sploh nič počeno o pasivni obrambi in potrebnih ukrepih, je KTD v teku leta 1939. priredil 4 predavanja in sicer: prof. inž. Dimnika »Kako zavarujemo naše domove in kleti za oračno obrambo«, gasilskega inšp. inž. Dolcena »Obramba pred vžigalnimi bombami«, inž. Maicanovića »Zatemanitev pri zračnih napadih«, četrto predavanje pa je ponovil prof. inž. Dimnik. V zvezi s tem je KTD izdal in založil brošuro »Kako naj si uredimo naše domove za obrambo pred letalskimi napadi«, ki jo je spisal prof. inž. Stanko Dimnik. Avtor podaja v tej brošuri glavne smernice, kako si lahko z minimalnimi stroški uredimo

naše domove pred napadi iz zraka. Tekst pojasnjuje več nazirnih črtežev. Brošura se dobi v vseh knjigarnah in pri KTD v Ljubljani, Kongresni trg I/III. po ceni 5 din. Merodajna oblastva je KTD opozoril, naj uvedejo obvezno gradnjo skupinskih zaključnih pri vseh novih in že obstoječih javnih zgradbah, zasebnikom pa naj se gradnja zaključnih pripočita. Dalje je KTD tudi predlagal, naj se izvrši predor skozi Grad, kar je mestna občina tudi osvojila in so dela v teku.

KTD je poslal bankni uravi predloge, kako naj bi se izvedla širokopotezna organizacija zbiranja raznih odpadkov, ki jih potrebuje naša industrija za predelavo in ki jih moramo še vedno v velikih količinah uvažati, v zadnjem času pa jih zaradi blokade tudi uvažati ne moremo. Organizacija zbiranja odpadkov naj se čim prej izvede in tako reši precejšen del narodnega premoženja, ki smo ga doslej do nepotrebnem zametavali. V zadnjem času pa KTD pripravila primere predloge za čim uspešnejše pobiranje dražnje, dela na zamisli gradnje Tehniškega doma odnosno obrtno-tehniškega muzeja ter zbira statistične podatke o zaposlitvi domačega in tujega tehniškega osebja pri nas.

Pri volitvah je bil izvoljen spet prejšnji odbor, občni zbor pa je sprejel že dane smernice za bodoče delo Komiteja tehničnega dela.

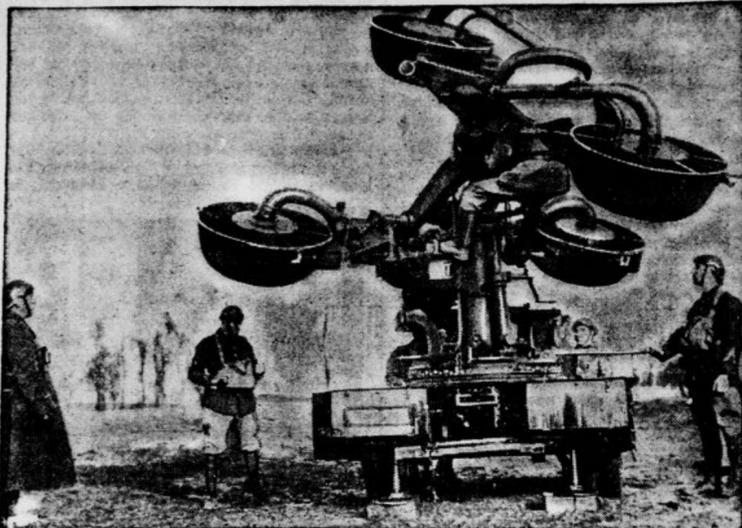
Glavna kolektura drž. razr. loterije

»VRELEC SREČE«

ALOJZIJ PLANINSEK, LJUBLJANA, BEETHOVNOVA 14. javlja izid žrebanja z dne 1. marca t. l., V. razreda, 39. kola:

- DIN 80.000.— št. 10620
- DIN 60.000.— št. 37000
- DIN 30.000.— št. 36000 65501
- DIN 24.000.— št. 88781
- DIN 20.000.— št. 16565 37788 96713
- DIN 16.000.— št. 37370
- DIN 10.000.— št. 47250 47793 74444 84451 98937

Učesa, ki strežejo šume

Na francoskem bojišču so opremljeni z vsemi pripomočki za moderno vojno. Pričujoča priprava najavlja bližanje sovražnih letal

Rusija ob Ledenem morju

Zakaj križarijo zavezniške ladje pred Pečengo

Te dni smo slišali, da križarji zavezniške brodogradnje pred Pečengo. Njegovi smotri so neznani. Lahko gre za blokadno ledenomorskih obal, lahko gre za pripravo za bodoče velikopotezne operacije. Britske vojne ladje so sedaj preko 2300 km oddaljene od najpomembnejšega angleškega brodogradnega oporišča, Scapa Flowa.

O sestavi tega brodogradnje nam niso znane podrobnosti, a njegova trenutna vloga je nemara ta, da preseka sovjetsko plovidbo med Murmanskim, Polarnim in norveškimi pristanišči, da bi Nemčija iz Rusije preko norveških pristanišč ne dobivala nobenega materiala. Vzhodno in zapadno od dvotirne in baje že elektrificirane železniške proge iz Leningrada v Murmanski, ki je dolga 1451 km, so važni rudniki, zlasti rudniki bakra. Sovjeti so svoja pristanišča ob Ledenem morju in zveze z njimi skrbno izgradili. Murmanski, ki je imel leta 1924. samo 2500 prebivalcev, jih šteje danes več ko 160.000. Polotok Kola, ki je zelo bogat z rudninami, je postal oporišče za strategične ofenzive. Obala je tu v širini 350 km vse leto prosta ledu, zato je tudi za sovjetsko plovidbo nad vse važna.

V Vzhodnem morju ima Rusija ta čas samo dve zastareli bojni ladi »Marata« in »Oktobrsko revolucijo«. Zadnje so Finci

polet tega baje hudo poškodovali. Razen teh dveh bojnih ladij sestavljajo njeno vzhodnomorsko brodogradnje dve moderni križarki po 8000 ton, »Maksim Gorki« in »Kirov«, ter dve moderni lahki križarki, »Minsk« in »Leningrad«. V gradnji so tri bojne ladje po 35.000 do 40.000 ton, pet težkih in 6 lahkih križark.

Ni znano, koliko je njih gradnja napredovala. A tudi če bi bile vse te ladje dograjene, bi mogle iz Kronštata v Polarno le okrog Skandinavije in bi morale opraviti pot 2840 morskimi milj. Da bi te strategične težave odpravili, so v letih 1931. do 1933. zgradili 800 km dolgi prekop iz Leningrada do Arhangelska, ki uporablja v veliki meri velika jezera na tej poti. Torpedovke in podmornice se lahko vozijo po tem prekopu, ki veže najprvo Ladoško z Oneškim jezerom, nato Oneško z Viškim jezerom, katerega odtok se izliva v Belo morje. S to novo strategično vodno cesto so si Rusi pot 2840 morskimi milj okrog Skandinavije skrajšali na 674 morskimi milj skozi svoje ozemlje. V Vzhodnem in Ledenem morju imajo devet modernih in 12 zastarelih rušilcev, 13 novih torpedovk po 700 ton in 72 različnih podmornic. To je vsekakor pomorska sila, s katero mora računati tudi angleško bojno brodogradnje.

Skrivnost oceanskih prepadov

Prof. Douglas Johnson s kotumbijskega vseučilišča v Newyorku je postavil novo teorijo o nastanku globokih brezden na dnu oceanov, ki se širijo kakor rečne struge pogostoma stotine kilometrov daleč in dosega ob širini nekoliko kilometrov globine do 3000 m pod črto morskoga dna. Johnson meni, da so te soteske nastale po podmorakih izvirkah, ki rijejo po pobočjih kontinentalnih mas, a te so nastale spet zavoljo arzijskega pritiska in drugih ugodnih geoloških pogojev.

Češe ne veš, zdaš izveš:

da je nastopila v Kodanju epidemija hripa in da je takoj prvi dan obležalo nad dva tisoč bolnikov;
da je nemška vlada prodala razbitine oklopne križarke »Graf Spee« neki tvrdici, ki zbira staro železo v Argentini;
da je San Francisco v Kaliforniji zaradi poplav deloma pod vodo;
da je turška vlada podržavila industrijo premoaga na svojem ozemlju;
da bo češko-moravski protektorat izvozi iz Jugoslavije letos dva in pol milijona kilogramov tobaka;
da se bo v Nemčiji kmalu začela rasprava zaradi monakovskega atentata;
da ovira letalske polete na švedskem že nekaj dni zelo gosta megla;
da se kažejo znaki bližajoče se pomladi tudi na jugu Rusije. V Kavkazu je te dni kazal toplomer 18 stopinj nad ničlo.

Lakiran les

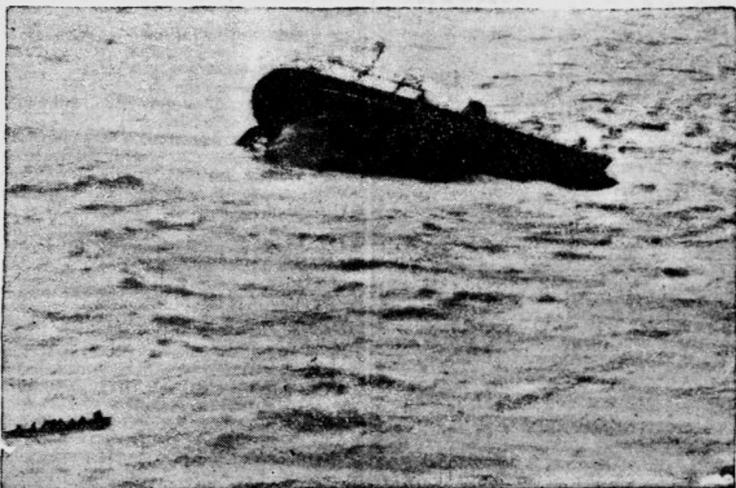
Lakirani leseni predmetov ne smemo čistiti s peskom ali sodovo raztopino. Zelo primerna pa je mešanica iz terpentina in salmiakova. Vzememo enaka dela, ki ju razredčimo z dvojno količino vode.

Radijski reporter v bojni liniji

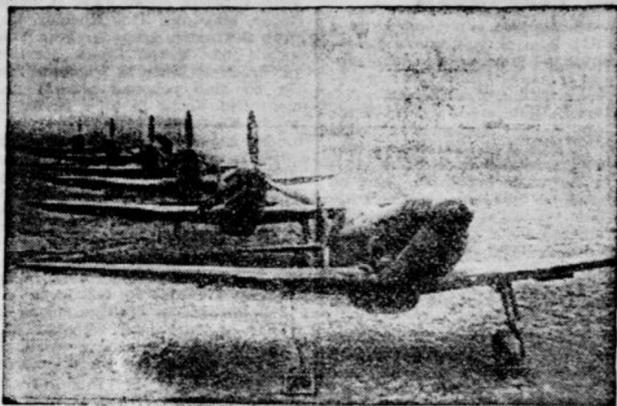
Kakor vsi vojaki, nosi tudi ta radijski reporter na finskem bojišču bel plašč, da ga sovražnik ne opazi. Poleg mikrofona ima za vsak primer pri rokah tudi puško

Zadela je na mino...

Eden izmed nešteti prizorov, ki se odigravajo zdaš vsak dan na morjih. Nevtralna ladja je zadela na mino in se potaplja, posadka pa se oddaljuje od hladnega groba

Lovska letala se dvigajo

Skupina francoskih lovskih letal ob vzletu na potisvedovalno akcijo

Obnovitev »Vie Egnatie«?

Neposredna železniška zveza med Italijo in balkanskim jugom

»Giornale d'Italia« poroča iz Sofije, da je tam zbudila veliko pozornost vest, po kateri se bavljo v pristojnih italijanskih krogih z mislijo, da bi uredili neposredno železniško zvezo med Italijo in južnim Balkanom. Praktično bi se ta ideja izvedla tako, da bi Italijanske vlake prepeljavali trajekti iz Brindisija v Valono, od tam bi bilo treba zgraditi železniško progo do Le-

ride, a ta bi se južno od Bitolja priključila na že obstoječo oriento progo. Iz Soluna bi se izvršila zveza s Carigradom in Sofijo. Ta nova železniška proga bi imela velik pomen za promet med Italijo in Balkanskim polotokom. V stvari bi predstavljala nekakšno obnovitev starorimske Vie Egnatie, ki je preko Trakije vodila v Bizanc.

Pomorska vojna in galebi

Ptice ne sledijo več vojnim ladjam...

Angleški pomorščaki pravijo, da njih ladij od začetka vojne sem ne spremljajo več galebi. Živahnost teh ptic je bila mornarjem v samotni oceanov vedno v razvedrilo. Sedaj je prepovedano metati odvisno hrano v morje, galebi torej nimajo nobenega povoda, da bi ladjam sledili. Velike jate galebov in njih glasni prepri bi mogli tudi sovražna letala in podmornice opozoriti na ladjo. Mornarji to uvidevajo, mnogi pa pravijo, da bi rajši živeli v nevarnosti sovražnega napada, nego da

morajo pogrešati to glasno spremstvo svojih ladij.

V svetovni vojni se je v ostalem zgodilo, da so galebi neko angleško ladjo rešili gotove pogube. S tem, da so se spustili na plavajočo mino, so opozorili tujci na nevarnost. Zdi se, da mine in tudi podmornice te ptice privlačujejo. Na Angleškem je zato nekdo predlagal, naj bi britske podmornice namenoma krmile galebe, da bi potem zasledovale njih jate nemške podmornice in jih tako izdajale.

Ljudje na ledni plošči

Odiseja sredi Velikega Belta

Petnajst oseb je hotelo z letalom iz Oden-seja v Kodanj. Ker se je pa letalo zavoljo ledu na letališču razbilo, so se odločile, da odidejo navzlic policijski prepovedi s šestimi ribiči kot vodniki peš preko zaledenega Velikega Belta. Ribiči so vozili s seboj jadrnico. Ko je bila družba sredi Velikega Belta, sta odjuga in morskli tok ledno površino razkosala. Vseh 15 oseb se je znašlo nenaadno na ozki ledni plošči, ki jo je tok hitro gnal proti severu. Trajalo je nekoliko ur, da so na kopnem uganili nevarni položaj teh ljudi. Čeprav je bilo že temno, so poslali od raznih strani reševalne ekspedicije, ki se

jim je v jutranjih urah priključil tudi državni ledolomilec »Fennis«. Temu je uspelo, da je odkril plavajočo ledno ploščo z ljudmi in da jih je spravil na krov.

Med tem so rešili s plavajoče ledne plošče tudi skupino 20 ribičev, ki so postali na isti način žrtev odjuge in morskoga toka sredi Velikega Belta kakor smo že poročali. Sprva so se na kopnem že ball, da jih ne bodo nikoli več videli, po velikih naporih pa je nekemu ledolomilcu uspelo, da jih je odkril in rešil. Promet preko Velikega Belta se je moral zavoljo vremenskega preobrata popolnoma ustavit.

Vas bodo preložili

Da premaknejo poedine hiše z njihovega mesta na drugo mesto, ni v Ameriki nič novega, pač pa je novo to, da so določili isto usodo celi vasi. Gre za vas Summer pri Haigh Hill Beachu na Long Islandu.

Zgraditelj te vasi, ki sestoji iz kakšnih sto hiš z garažami in vrtovi, ni vedel, da nameravajo obalo na tem mestu preurediti v zaščitni park. Ko so prišle oblasti s tem načrtom, so v svoje presenečenje opazile, da stoji baš na tem ozemlju nova vas. Izbrje ni bilo mnogo; ali bi vso vas podrli ali pa bi jo dobesedno premaknili na drugi konec. Sporazumeli so se za zadnje možnost in tako premikajo sedaj celo vas tri milje dalje proti severu.

Brezžična zveza med vsemi italijanskimi vlaki

Kakor poročajo rimski listi, namerava uprava italijanskih železnic v najkrajšem času opremiti vse vlake z napravami za brezžično telegrafijo in telefonijo. Poskušali, ki so jih napravili v to smer, so se dobro obnesli. Poedine postaje bodo imele območje 100 km in bodo posredovale radio-telegrafski in telefonski promet s postniki, kakor tudi železniških postaj z vlakovnim osebjem.

A NEKDOTA

Francoski pesnik Fontenelle je bil zavoljo svojega viteštva in galantnosti med damami zelo priljubljen. Bilo mu je skoraj sto let, ko se je nekoč v neki družbi sklonil in pobral pahijačo, ki je bila padla mladim dami iz rok. Njegovo ginljivo dejanje pa ni napravilo nanjo nobenega vtisa, še zahvalila se mu ni. Stari gospod ni pokazal, da je užaljen. Samo nasmehnil se je in dejal očetovski:

»O, dragi otrok, kako razsipavate vi svoj mrzlec!«

VSAK DAN ENA

»Kaj, ti mu nočeš posoditi sani!«
»Pač, posodim mu jih, ampak pod pogojem, da jih on vleče gor, jaz pa se pope-ljem dol.«

(»Arhc)

MICHEL ZEVACO:

Don Juan

ROMAN.

Ta odgovor je bil mojstrska poteza. Oskrbnik se je molče priklonil, ves srečen, da se visoki gospod tako prijateljski obrača k njemu.

Don Juan je vzdihnil. Nato je še pristrčneje dodal:

»Idite počivat, prijatelj, idite... Jaz sem prišel bedet... Kadar obišče kako hišo nesreča, je na prijateljih in bližnjih sorodnikih, da se lotijo te dolžnosti... Idite, le idite...«

»Sorodnik bo,« je pomislil dvornik. »Saj se mi je zdelo.«

Priklonil se je in res hotel oditi. Don Juan ga je pridržal za komolec.

»Upam,« je dejal, »da je senora Leonora na varnem v svojih prostorih in so njene ženske pri nji in je, skratka, vse v redu zastran nje?«

»Senorine sobe so urejene in njene služabnice so na svojih mestih,« je dvornik spoštljivo zatrdil. »Toda senora je še v častni dvorani, kamor je pravkar stopila njegova svetlost...«

»Izvrstno,« je rekel don Juan. »Idite, prijatelj, in se odpočijte...«

Don Juan je ostal sam v veži. Plašč je vrgel na stol. Nato je poskusil, ali mu visita bodalo in rapir na pravem mestu in ali rahlo tičita v nožnicah:

52

previdnost vsakega lopova, kadar čuti, da je od tatvine do umora le kratek korak!...

Upihnil je svečo. Zdaš mu je bila vodnica samo še ozka črta svetlobe pod vrati v častno dvorano.

Vzravnal se je v temi, se krivo nasmehnil in pomislil:

»Namestnik sam me je privedel! Namestnik me je spustil v dvorec!«

Ta misel ga je storila prešernega.

»Hm,« je dejal sam pri sebi, »ko sem že v trdnjavi... zakaj ne bi šel do konca?... Leonorinih sob ne bo težko najti... Njene ženske spravim na kak način v kraj... Grom in strela! Nocoj naj se pokaže, kaj zmore don Juan! Da vidimo, ali je ta Klotar de Ponthus močnejši od mene! Da vidimo, ali se bo dekletce tudi v Parizu norčevalo iz mene, kakor se je norčevalo na španskih in francoskih cestah... To pot, Juan, gre za tvojo dokončno zmago ali za tvoj dokončni poraz!... Kakšen pogovor neki imata?...«

Približal se je vratom v častno dvorano, se sklonil in prisluhnil...

Don Sancho de Ulloa na svojem dolgem sprehodu pod lipami sicer ni bil našel dušnega miru, a vsaj telesno se je bil toliko utrudil, da je pričakoval nekaj ur pozabe v spanju.

Bled smehljaj mu je izpreletel obraz, ko je ob vstopu v častno dvorano zagledal Leonoro...

Sedela je za mizo, na kateri so gorele voščence v trirogem svetniku, ter čitala iz molitvene knjige, da bi se utolažila. Toda njene misli so le trudoma razbirale smisel pobožnih vstic, kajti pra-

va molitev ni bila v tej knjigi s pisanimi in pozlačenimi začetnicami, ampak v nji sami.

Ko je namestnik vstopil, je zaprla knjigo in mu naglo vstala naproti.

»Oče,« je rekla ter ga prijala za roke, »ali se ne bi hoteli vsaj malce odpočiti?«

Nežno jo je stisnil k sebi, rekoč:

»Naj te pogledam, Leonora... Da, ti si prava Ullojska... do dokazujejo tvoje lepe, odkrite oči... in o tem priča tudi bodalo, ki ga imaš za pasom... Znala bi ga rabiti, če bi tako naneseš, kaj?«

S trdnim glasom je odgovorila:

»Da, oče. Zato sem si ga obesila za pas, da ga izderem, če bi bilo treba.«

In ko jo je še in še stiskal k sebi in je čutila, kako se mu dviga v prsih vzdih, se je ohrabrila:

»Oče... oh, plemeniti oče... za milost bi vas rada prosila...«

»Za milost... ti?... Govori, hči... edinka moja!...«

Leonora se je spustila na kolena:

»Oče, ako hočete, da se vrne v moje srce vsaj trohice veselja, preključite kletve, ki se vam je davi utrgala z ustnic... saj vem, da ni prišla iz srca! Preključite jo, oh, preključite!«

Sancho de Ulloa je namrščil bele obrvi in dobrohotno dejal:

»Vstani, hčerka, in govoriiva o drugih rečeh...«

ni mogla ostati na kolenih, ker ji je bil oče rekel: vstani... »Govoriva na primer o tem prelepem dvorcu, ki mi ga je podaril dobri kralj Franc,« je nadaljeval.

»Poglej blišče te dvorane... Pohoštvo je krasno, na mojo vero!... Francozi so bogme spretni in iznajdljivi rokodelci. Tako mi svetega Franciška, niti v Madridu se nisem videl lepšega.«

Leonora je sklenila roke. Solze so se ji ulile...

»Oče! Prekleli ste jo!... Oh, da ste jo videli na smrtni postelji! Da ste videli ta ubogi, krčevito otrpli obraz, na katerem se je zrcalilo vse njeno osramočenje, vsa njena bol! Oh, da ste videli ta blede obraz angela s strtimi perotmi!... Amarzyl mi je naročal: »Skušajte jo pripraviti, da bo jokala! To bi jo utegnulo rešiti! Na žalost, oče, sem bila prenerodna; nisem je mogla pripraviti do solz! Nisem našla pravih besed... tistih, ki bi jih bili vi našli, oče! Besed odpuščanja!... Oče, oh, oče! In ste jo prekleli!...«

Sancho de Ulloa je molčal. Sam pri sebi pa je hčerko občudoval. Z nekakšno grenko slastjo si je ponavljal, da je imel zmerom samo eno hčer, Leonoro, ki je utelešeno velikodušje.

»Pravijo, oče,« je nadaljevala Leonora, »da duša ne najde miru, dokler tisti, ki jo je prekel, ne preključte svoje kletve; brez miru mora bloditi vse do sodnjega dne. Kolikšno gorje, oče moj! Kako strašna je zavest, da Christina duša ne sme najti pokoja!...«

Don Sancho de Ulloa je vzdihel. Nato je resno odvrnil:

Wellesov rimski obisk

Italijanska mnenja o misiji Rooseveltovega odposlanca Velika rezerviranost v Rimu — Vsako mirovno posredovanje se zdi zaenkrat izključeno

Rim, 28. februara. O dvodnevnom bivanju Rooseveltovega odposlanca Wellesa v Rimu je italijanski tisk objavil samo poročila o zunanjih dogodkih obiska ter poročila o odmevih in sodbah v inozemstvu. Razen poudarka pristranosti razgovorov med ameriškim diplomatom in italijanskimi državni in tujakšnji tisk objavil nikake dobrodošlice gostu. Pač pa so se ob tej priliki dokončno razčistile okoliščine, v kakršnih Welles potuje. Tik pred njegovim prihodom v Rim so listi prinesli izjavo, ki jo je dal prezident Roosevelt ameriškim novinarjem. Rekel je, da je dal Wellesu za šefe vseh štirih vlad, da jih bo obiskal, priporočila pisma, ki pa so čisto osebna, značajna, ne službenega. To je potrdil tudi Welles sam, ko je v Rimu sprejel tujakšnje ameriške novinarje (sprejem vseh drugih novinarjev je odklonil) in jim dejal, da je izročil Mussoliniju samo priporočilo pismo svojega prezidenta. Zato tudi odpadejo vse ostale hipoteze. Iznenadenje pa je izzvalo Wellesovo sporočilo, da ga je Mussolini povabil, naj ga obišče zopet po zaključku svoje misije, preden se bo vrnil za Ameriko. Iz tega sporočila sklepajo, da to prvotno ni bil njegov namen, kar še bolj potrjuje naziranje, da je njegova evropska turneja res čisto informativnega značaja in to tudi glede Italije, edine evropske velesile izven vojne.

Ves rimski obisk je potekal strogo po določenem programu. Po razgovoru s grofom Ciano je bil seveda največje važnosti njegov enourni razgovor s Mussolinijem. Razgovoru sta prisostvovala nekaj časa tudi zunanji minister Ciano in ameriški veleposlanik. Po začetku vojne se je to pot zgodilo prvič, da je Mussolini sprejel tujega diplomata. Med zastopniki inozemskega tiska v Rimu krožijo razne verzije o italijanskem stališču, kakor je bilo formulirano ob tej priliki. Tudi javnosti so znani stalni Mussolinijevi napori, da se reši mir, dokler je bilo še kaj upanja, kar mu pa na žalost ni uspelo. Sedanji položaj pa je tudi po italijanski sodbi tak, da se zdi vsako upanje v mir zaenkrat izključeno in da ni videti, kaj bi se lahko koristnega v tem oziru storilo. Italija se — pojasnjujejo v Rimu — odlično bori proti »versajskemu duhu« in zlasti proti nevarnosti, da bi se ta duh morda povrnil pri novi organizaciji Evrope. Italija zahteva »spravični mir«, ki bo upošteval zlasti tudi življenjske potrebe velikih, a revnih in dinamičnih narodov. Iz vsega tega se lahko sklepa, da je Italija kljub svojemu načelno rezerviranemu stališču po svojih zamislih o bodoči organizaciji Evrope bližja Nemčiji kakor zaveznikom in da je treba še vedno računati z nemško-italijanskim prijateljskim odnosom kot z realnostjo. Gotovo je, da bi bil Italiji najbolj všeč »kompromisni mir«, ki ne bi poznal ne zmagovalcev, ne premagancev; vendar se zdi tak mir skoraj že izključen.

Welles se je sestel v Rimu tudi s veleposlanikom zaveznikov in potem s veleposlanikom Nemčije. Razpravljal je z njimi razen o podrobnostih svojega obiska v njihovih prestolnicah, največ o njihovih vtihih glede bodočega razvoja italijanske politike, ne da bi se pri tem kakorkoli izjavil o svojih lastnih vtihih po razgovoru v Beneški palači. Eden teh veleposlanikov se je izrazil v svoji okolici, da se mu zdi Welles kakor goba, ki po Evropi vse vsrka, kar vidi in sliši, in ki bo svojo vsebino izpustila komaj v Bell hiši. Z nevtralnimi se ni sestel. Izven sporeda se je oglašal na ameriškem veleposlaništvu zastopnik ukrajinske emigracije, ki je izročil za Wellesa spomenico, v kateri se poudarja, da v Evropi ne more biti trajnega miru, dokler ne doseže svobode tudi velik ukrajinski narod, ki sedaj hudo trpi pod boljševiškim jarmom. Wellesovo potovanje bo nekoliko krajše, kakor je bilo prvotno določeno, tako da se bo gotovo že pred veliko nočjo vrnil za povratek.

In italijanske sodbe o uspehu te ameriške misije? Predvsem upajo tu, da ne bo, dokler se bo ameriški odposlanec nahajal na naši celini, podvzeta od nobene strani nikaka odločujoča ofenziva, niti kako razširjenje vojne na doslej še neprizadete države. Morda bo Roosevelt po zaslišanju svojega odposlanca izdal tudi kako poslanico, ki bo pa verjetno namenjena predvsem ameriški javnosti. V Rimu pa ne smatrajo za verjetno, da bi mogel podvzeti kakršnokoli posredovanje v sedanjem času. Vsekakor bo Wellesova misija močno podprla tretjo Rooseveltovo kandidaturu v predsedniških volitvah, ki se zdi skoraj že gotova. Toda bolj kakor kaj drugega bo Wellesovo zaupno poročilo merodajno za bodoče zadržanje Združenih držav samih, zlasti po predsedniških volitvah. Pri tem se spominjajo polkovnika Housa, zaupnika pokojnega prezidenta Wilsona, ki ga je ta ravno tako poslal po informacije v Evropo, preden se je odločil za poseg Amerike v svetovno vojno.

Za razliko od italijanskega tiska, ki je ohranil polno rezerviranost, pozdravlja nemški tisk prisrčno Wellesa in dela največje komplimente Rooseveltu. Nekateri listi gredo celo tako daleč, da vzporejajo New Deal, ameriško gospodarsko-socialno politiko, s politiko narodnega socializma. To vzbuja tem večjo pozornost, ker je nemški tisk doslej hudo napadal ameriško plutokracijo in žividstvo. V Nemčiji se zavedajo, kako važnosti bo končna odločitev Amerike, in zato tudi nočejo utihniti glasovi, da pripravljajo v Berlinu za Roosevelta nov mirovni načrt, ki naj bi pokazal dobro voljo Nemčije. Zavezniki tisk je nasprotno z nemškim optimizmom glede Wellesove misije slej ko prej skeptičen in pesimističen.

Dr. O. A.

BELEŽKE

Ob polletnici sporazuma

Službeno glasilo Hrvatske seljačke stranke »Seljački dom« objavlja uvodnik o polletnici sporazuma s dne 26. avgusta in prvi med drugim:

»Čas, ki je za nam, je še prekratek, da bi lahko pravilno ocenili ves pomen sklenjenega sporazuma. Sporazum je bil sklenjen v času, ko smo bili na pragu druge svetovne vojne in ko je stalo naše gospodarstvo zavaljo slabe žetve in vremenskih nepriključnosti pred zelo težkimi izgledi za bližnjo bodočnost. Dne 26. avgusta sklenjeni sporazum predstavlja velik uspeh hrvatskega naroda in posebej še hrvatskega seljaštva. To najbolje dokazuje dejstvo, da so najbolj ostro napadli sporazum ljudje, ki so imeli koristi od prejšnjega stanja, in pa pokvarjena razbojniška hrvatska gospoda, ki ni zadovoljna s prepovedano hrvatske domovine na kmetski podlagi.« (Pod »pokvarjeno razbojniško hrvatsko gospodarstvo« misli glavni organ HSS hrvatske frankovce, ki ogroženo napadajo sporazum in hrvatsko politično vodstvo zaradi njegovega sodelovanja v vladi in z državo. Op. ur.)

Rešitev je le v pravi jugoslovenski politiki

Splitski »Narodni list«, ki zastopa program jugoslovenskih nacionalistov v banovini Hrvatski, objavlja uvodnik o sodelovanju opozicije. Najprej ugotavlja, da so bili jugoslovenski nacionalisti dosledni nasprotniki vseh plemenskih front, nato pa nadalje:

»Zato so tudi danes proti snovanju srbske fronte, o kateri so prepričani, da ne bi škodovala samo Jugoslaviji in državnim interesom, temveč tudi srbstvu samemu. Mi smo se borili proti velikohrvatski miselnosti in snovanju hrvatske fronte, ker smo bili vedno prepričani, da ne more biti resno in učinkovito zdravlilo za poplavljanje srbskih napak. Srbi jugoslovenski nacionalisti odklanjajo vabila za vstop v srbsko fronto, ki bi jo nekateri radi osnovali, saj more biti v interesu države in srbstva samo izvajanje prave jugoslovenske politike.« Niti v srbstvo, niti v hrvatsko, nego samo po jugoslovenski poti k jugoslovenstvu, ki vsebuje v sebi i srbstvo, i hrvatsvo i slovenstvo.

Bolestnosti separatizma

Srbski in hrvatski separatisti zbirajo v potu svojega obraza svoje »raztresene ude« in jih uvrščajo med zaslužne Srbe ali Hrvatse. Tako so hrvatski separatisti proglasili za hrvatske gora list bivšega c. in k. generalnega polkovnika barona Sarkotića in ga malone uvrstili v panteon zaslužnih Hrvatov. Očividno imajo srbski separatisti enako željo uvrstiti v panteon svojih vzornikov kakega c. in k. maršala. Drugače si ne moremo tolažiti beležke zagrebškega »Srpskega glasnik«, ki je napisal: »Srbi v tako zvanj Hrvatski, Srbi Stojana Jankovića in Nikole Tesla, da ne govorimo o vojaškem geniju Borojeviću, so privedeni v stanje...«

Uboji Srbi iz banovine Hrvatske, če se morajo sklicevati na tako zaslužne moške kakršni je bil rajni feldmaršal Borojević

von Bojna, ki je bil sicer dober avstrijski vojskovodja, a vse prej ko srbski narodnjak.

Akcija levega krila demokratske stranke

V demokratskih krogih zasledujejo v precejšnji zaskrbljenosti akcijo tako zvanega levega krila Davidovičevih demokratov, ki jih vodi dr. Ikončić in Radosavljević. Po raznih pripravah soditi ni izključeno, da bodo skupaj s že davno izločenimi demokratskimi disidentni okoli dr. Ribarja in Smiljanija po zgledu zemljoradniških levčarjev okoli dr. Dragoljuba Javonovića poskušali osnovati samostojno politično stranko. Če jim to uspe, bodo skušali doseči svojo pritegnitev v vlado, pri čemer računajo na podporo dr. Mačka, ki ga označujejo za svojega velikega prijatelja. Ravno zaradi samolastnih poskusov v tej smeri je pokojni Ljuba Davidović še par tednov pred svojo smrtjo izključil dr. Ikončića iz demokratske stranke.

Ukrepi proti ekstremistom na Hrvatskem

V nekaterih predelih banovine Hrvatske je opažati zadnje čase, da so postali zopet zelo živahni skrajni šovinistični elementi, ki skušajo izrabiti težave, s katerimi se mora povsem razumljivo boriti banovina Hrvatska pri svojem organiziranju. Ti temni elementi poskušajo zanesti nemir in nezadovoljstvo med pošteno hrvatsko ljudstvo, ki je enodušno odobrilo sklenjeni sporazum. Ker so pričeli ti elementi zadnje čase tudi groziti so bile storjeni proti njim potrebni ukrepi ter je biskop oblast v Zagrebu odločena v kralj za tretji vsak poskus izvajanja teh groženj.

Dvakrat „Pravda“

V Sarajevu je do nedavna izhajal tednik »Pravda« kot glasilo muslimanov, ki so organizirani v Jugoslovenski radikalni zajednici. Sedaj javljajo sarajevski listi, da bo pričel »Pravda« zopet izdajati njen

Predsednik vlade o radikalnem proglasu

Šef NRS g. Aca Stanojević je odpotoval po skoro trimesečnem zdravljenju v Nišu v četrtak zjutraj zopet na svoj dom v Knjaževcu. Za svojega bivanja v Nišu je sprejel dvakrat predsednika JRZ g. Dragišo Cvetkovića in razpravljaj z njim o predlagani fuziji med JRZ in NRS. Poleg tega je sprejel v Nišu celo vrsto uglednih članov glavnega odbora NRS, ponovno zlasti prvega podpredsednika g. Mišo Trifunovića.

V zvezi z objavo proglasa NRS je sedaj predsednik vlade g. Cvetković izjavil beograjskim novinarjem m. dr., da je izšel proglas v »Politiki« brez slehernega podpisa kot običajen članek. Nadaljeval je: »Držeč se načela, da za take izpovedi mišljenja in mnenja političnih skupin ali politikov ne more biti nihče odgovoren, če so smotnimne, je tiskovna oblast prepovedala natisk te izjave, dokler neko ne prevzame odgovornost za njo. Smotram pa za svojo dolžnost prepovedati, da

bitvi urednik upokojeni minister dr. Šoftić ja Behmen, o katerem govore, da misli prevzeti vodstvo onih bosanskih muslimanov, ki so politično bližji Beogradu kakor Zagrebu. Izdajanje »Pravde« pa so prijaviteli sarajevskemu državnemu tožilstvu kot tiskovni oblasti tudi prijatelji ministra dr. Kulenovića, ki je postavil, kakor je znano, zahtevu, naj se da tudi Bosni in Hercegovini avtonomija, ali pa se naj prej razpišejo volitve v narodno skupščino in potem šele nova skupščina izvede preureditev države.

Dva italijanska glasova o položaju na Balkanu

Beograjski poročevalac milanskega lista »Il Popolo d'Italia« poroča, da se napovedujejo nove diplomatske akcije med Turčijo in Rumunijo. V Beogradu, pripominja poročevalac, pa ne verujejo v možnost vojnih razračunavanj na Kavkazu. Z veliko pozornostjo gledajo v Beogradu na razvoj madžarsko-rumunskih odnosov in so mneneja, da bi bilo mogoče mirovno fronto v tem predelu Evrope znatno okrepiti, ako bi se odnosi med tema dvema državama izboljšali. Seveda računajo v Beogradu na italijansko podporo v tej zadevi, zaključuje list svoje poročilo, kajti Italijo smatrajo tam za steber miru v Sredozemlju in za jamstvo Balkanu pred boljševiško nevarnostjo.

Istovrstno poročila »Tribuna« iz Sofije: »Ako smemo verjeti nekaterim informacijam, zavzema proces omiljenja napetosti, ki je sledil konferenci Balkanske zveze, vedno bolj konkretne oblike. Pojavila se je domneva, da se bo problem Dobruže začasno najprej rešil s posebnim bolgarsko-rumunskim manjšinskim dogovorom. Ta sporazum bo podpisal, kakor zatrjujejo, rumunski zunanji minister Gafencu v prvi polovici marca, ko je napovedan njegov obisk v Sofiji.«

Molk - zapoved trenutka!

Pod tem naslovom je znani nemški dnevnik »Kölnische Zeitung« objavil te dni uvodnik ki pravi med drugim:

Molk je za mnoge težji kakor govorjenje, kakor se zdi tudi v vojni. Marsikdo se hoče pokazati kot zelo poučen s tem, da drugemu nekaj zaupa. Nekateri pa govorijo kar tjavendan, ne da bi pazili na okolice, ki jih poslušajo. Tako postanejo žrtve svoje prevelike lahkomiselnosti. Kdor pa danes kaj pripoveduje ali odgovarja na vprašanja, dasi sluti ali ve, za kaj gre, je veleizdajalec. Čeprav se neprestano na vseh mestih, v vojski, v stranki in v posameznih organizacijah neprestano svari pred prevelikim klepetanjem in o potrebi molka, ostaja svarilo »Sovražnik poslušaj!« vendarle prepogosto brez uspeha. So med nami celo taki, ki menijo, da so svara in o molku pretirana, ker nimajo niti pojma o tem, kako postane včasih najbolj nepomembna izjava lahko usodna za tisoče sonarodnjakov v vojaški uniformi ali v civilu.

List poučuje nadalje, kako je danes sleherni informacija v premikanjih čet, o njih nastanitvah ali prevoznih ter o industrijski proizvodnji velikega pomena, kajti nasprotnik si lahko iz raznih podatkov, ki jih skombinira v celoto, napravi dovolj jasno in točno sliko o stvarih, ki bi morale ostati državna tajnost. Oni, ki ne znajo molčati, pa pri tem delajo še drugim očitke, ki se vedejo povsem disciplinirano. Tako na primer očitajo, zakaj radio »ne pove te ali one zanimive vestiče in zakaj je ne objavijo listi. Toda ti pozabljajo, da so listi in radio podvrženi še strožjemu zakonu od zgoraj in da morajo biti v interesu vojske in države še bolj disciplinirani od navadnih državljanov. Mnogi na primer ne razumejo, zakaj je skoro povsem ustavljeno oddajanje vremenskih poročil, vendar bi pa morali vedeti, da ta poročila lahko še posebno služijo sovražniku, zlasti za letalske polete. Molk je torej zapoved sedanjega trenutka za vse Nemce brez izjeme, zaključuje list svoja svarila.

Nemška propaganda za Francoze

Za nami je že prvo polletje nove svetovne vojne, ki je kljub temu, da je na milijone ljudi pod orožjem, stvarno še vedno v glavnem vojska živcev. Namesto topov še vedno govore glavno besedo radijski zvočniki na obeh straneh. Nemška propaganda posevča posebno pažnjo Franciji in francoskemu narodu, ker v Nemčiji zelo močni krogi upajo, da se bo posrečilo odtrgati Pariz od Londona. Glavne nemške parole v propagandi, namenjeni Franciji, so: »Hitler ni želel vojne. Nemčija nima nobenih sporov in pritožb s Francijo. Nemčija ničesar ne zahteva od Francije ter se je za vedno svečano odrekla Alzaciji in Loreni. V Franciji želi ljudstvo mir in za vojno je samo klika vojnih dobičkarjev in hujskačev. Nemčija je vedno pripravljena sporazumeti se s francoskim ljudstvom.«

Posebno se trudi nemška propaganda, da bi zanesla med francosko ljudstvo nezaupežnost proti Angliji in Angležem. Tako je mogoče čuti sleherni dan v nemškem radiu francoske emisije, ki neprestano ponavljajo, da se Francozi bore za angleške cilje, da Anglija neče niti finančno podpreti Francije pri plačevanju vojnih stroškov, da so angleški vojaki oholi napram Francozom in da poslojajo po varietetih francoskim artistinjam, dočim morajo sedeti francoski vojaki v prvih streliških jarkih, kjer jim živijo nemške krogle okoli glav itd.

mi je g. Stanojević že pred nekaj dnevi po senatorju Joksimoviću sporočil, da ni in da ne bo nobene izjave podpisal, dokler ne bo končan pogajanj z nami. Iz tega je razvidno, da je odstavek, ki govori, da je bila izjava publicirana z njegovim pristankom, ali mistifikacija ali pa zloraba njegovega zaupanja. Če se gospodje, v katerih imenu je bila sestavljena ta izjava, odločijo prevzeti za njo odgovornost, potem bom mogoč o mnogih stvareh, ki se jih izjava dotika, povedati resnico. Razkril bom vse zakulisne akterje, ki tu di tokarat niso imeli poguma prevzeti za tako važno izjavo polne odgovornosti. Tako bo spoznala vsa javnost, posebej pa še radikali, katerim je bila izjava namenjena, prave obraze ljudi, ki brez vsake moralne osnove presodijo in govore v imenu naše stare in zaslužne politične stranke in ki so dejansko glavni krivci za vse težave, v katere je zabredla radikalna stranka.«

Naše gledališče

D R A M A
 Sobota, 2.: Strahopetec. Premiera. Premierski abonma.
 Nedelja, 3. ob 15.: Princesta in pastirček. Mladinska predstava. Znižane cene. Ob 20.: Rdeče rože. Izven. Znižane cene.

O P E R A
 Sobota, 2.: Tosca. Izven. Gostovanje Vere Majdičeve in Borisa Popova.
 Nedelja, 3. ob 15.: Lumpacijs Vagabundus. Izven. Znižane cene. Ob 20.: Ballet Hrestač. Jolanta. Izven. Znižane cene.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
 Začetek ob 20.15
 Sobota, 2. marca: Pekovska. Premiera. Nedelja, 3.: Pekovska.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE
 Sobota, 2.: Cigan baron.
 Nedelja, 3. ob 15.: Navrhanka. Znižane cene. Ob 20.: Vdova Rožinka. Premiera. Proslava Golarjeve 60letnica.

Iz življenja na deželi

JESENICE. Zvočni kino Radio bo predvajal danes in jutri ob 20. (v nedeljo tudi ob 15. uri) vefilm »Plaz ljubezni«. V glavni vlogi Luis Trenker. Med dodatki tudi zvočni tednik. — Sledi krassen ruski film »Na dnu«. (—)

TRZIC. Občni zbor Kola fuzoslovanskih sester bo v ponedeljek 4. t. m. ob 20. uri v Lončarju.

TRZIC. Strelna družina v Trzicu bo imela občni zbor 10. marca ob 9.30 v prostorih kavarnе »Javornik«. Vse člane in prijatelje strelnskega sporta vabi odbor.

Iz Kamnika

ka—Preureditev »Pirčeve rdeče« se bo nadaljevala tudi v letošnjem letu. Lani se je ob tej največji prometni oviri na cesti Kamnik—Gornji grad udri plaz in je bila cesta dalj časa za promet zaprta. Po vzpostavitvi prometa pa se je nadaljevala preureditvi ozkih in kratkih serpentin, ki so avtomobilskemu prometu huda ovira. Če bi hoteli serpentine izravnati, bi potrebovali nad polmilion din, zato so se rajši odločili za izboljšanje serpentin, ki jih bodo razširili in podaljšali. Delo je preračunano še na dve leti.

Iz Zagorja

— Priprave zagorskega Sokola za 50-letnico. Slavnostni dan zlatega jubileja sokolskega društva v Zagorju se naglo bliža. Le še štirje mesci nas ločijo od dneva našega največjega praznika, ko bomo sprejeli v svojo sredo množice bratov in sester od blizu in daleč. Uprava in drugi odseli delajo dnevno, da bo najlepše dokončano delo v Petrovi petletki. Že danes lahko povemo, da bo slavje zlatega jubileja združeno tudi s odkritjem spomenika viteškemu kralju. Zaradi tega bo ves prostor pred Sokolskim domom preurejen. Na informativnem sestanku, ki ga je sklicala uprava zadnje sobote in povernovno očrtala vse spored, je bilo poudarjeno, da bo treba največ dela s zbranjem prostovoljnih prispevkov. V okviru 50-letnice bodo razne prireditve, predvsem akademije oddelkov. Prosvetni odsek pripravi več vabljivih iger. Že to nedeljo 3. marca bo za uvod uprizorjena »Matura«, sloveča komedija v treh dejanjih. Režira br. Košmerl, petje vodi br. Kopriva. Sledila bo Nušičeva igra »Dr.«, ki jo vsi Zagorjani že napeto pričakujejo.

Iz Ptujja

— Smučarske tekme Sokolov v Slalomu. Prve tekme v smučskih likih (v slalomu) je priredilo sokolsko društvo v nedeljo 25. t. m. na Mestnem vrhu. Tekmovalo je 13 članov, 7 naraščajnikov in 7 dečkov. Ker šteje naše društvo preko 200 smučarjev, je bila udeležba sicer pičla. To pa menda zato, ker so bile prve tekme v tej panogi. Pokazalo se je, da je med nami nekaj prav dobrih in spretnih smučarjev. Pri članih domačega društva je dosegel prvo mesto br. Bojan Salamun, drugo Dušan Dostal, tretje mesto pa Zvonko Zorko. S člani je tekmoval namreč tudi br. Rudolf Rus iz društva Kranj, ki je bil prvi z rezultatom 80,9 sek. Bojan Salamun pa je potreboval 82,8 sek. Pri naraščajci je bil prvi Zdenko Kostanjevec, II. Milan Ošlovnik, III. Valčo Bedrač. Pri moški deci I. Igor Sentjura, II. Ljubomir Pertot, III. Mitja Mrgole. Tekmam je prisostvovalo več stot ljudi.

— Regulacija Drave. Pred kratkim se je vršila na banski upravi licitacija za prevzem del pri regulaciji Drave med Ptujem in Budno. To delo je izlicitala tvrdka inž. A. Pretnar iz Ljubljane, ki je ob proračunane vsote 2.928.000 din popustila za 1,4%. Če se bodo ta dela izvršila, bo obvarovane mnogo rodovitne zemlje pred ponavljajočimi se vsakoletnimi poplavam.

— Zvočni kino bo predvajal danes ob 20. in jutri ob pol 16., pol 19. in pol 21. veseli glasbeni film v nemškem jeziku »Ulična glasba«. Za dodatek filmski žurnal.

— Prostovoljna gasilska četa v Ptujju praznuje letos 70letnico. Jutri ob pol 12. uri bo v Mladiki slavnostna seja, na katero so vabljeni vsi prijatelji gasilstva.

R A D I O

Sobota 2. marca
 Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Veseli zvoki (plošče). — 12: Plošča. — 12.30: Poročila, objava, napovedi. — 13.02: Plošča. — 14: Poročila. — 17: Otroška ura: Slovenske narodne pravljice (ga. Milena Boltar-Ulomarjeva) nato kulturna igra. — 17.50: Pregled sporeda. — 18: Za delopust igra radijski orkester. — 18.40: Obrambna in zaščitna sredstva protiletalske zaščite. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nač. ura. — 19.40: Objave. — 20: O zunanji politiki (dr. A. Kuhar). — 20.30: Jezikove muhe (pisan zabaven spored). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za dober konec igra radijski orkester.
 Beograd 19.40: Narodna glasba. — 20.30: Pester glasbeni spored. — 23: Lahka godba. — Zagreb 17.15: Radijski orkester. — 20: Pester glasbeni in literarni spored. — 22.20: Lahka in plesna muzika. — Praga 19.25: Operni prenos. — 22.20: Lahka in plesna muzika. — Sofija 18.10: Bolgarske pesmi. — 19: Mali orkester. — 19.50: Operetni večer. — Dunaj 15: Pester spored. — 18: Rogerjeve pesmi. — 20.15: Prenos Loharjeve opere »Carjevič«. — 22: Lahka in plesna muzika. — 23: Nočni koncert. — Berlin 19.30: Veseli glasbeni film v nemškem jeziku »Ulična glasba«. Za dodatek filmski žurnal. — 24: Nočni koncert.

Dve nesrečni naključji

Plin jo je zadušil — Sani so ga ubile

Maribor, 1. marca
 Dve mladi življenji sta postali žrtve nesrečnega naključja. Pri g. Nassimbeniju v Vrtni ulici v Mariboru je bila zaposlena kot kuharica 21-letna Roza Niklova. Domačin se ji zdelo davni zelo čudno, ker je ni bilo slišati, četudi je sicer vsak dan rano vstala. Domači sin je stopil v kuhinjo in nato v njeno sobo. Kuhinja je bila polna plina, ki je uhajal iz plinskega kuhalnika. Napol omamljen je stopil v sobo Roze Niklove, ki je ležala negibna, mrtva v postelji. Policijska komisija je dognala, da gre za nesrečno naključje. Po pomoti je ostal plinski kuhalnik odprt in je plin uhajal skozi vrata z kuharico sobe ob kuhinji. Nesrečno naključje je bilo usodno za njeno življenje.
 Posebno nesrečno naključje je terjalo tudi življenje 26-letnega kovača Josipa Kosa, ki je spravljal na saneh les iz Zgornje Mute na Spodnjo Muto. Na saneh je bilo naloženih več težkih hlodov. Na položni cesti pa so zaradi ledu zdrsele sani navzdol z brzino 120 km. Priletele so v železno ograjo posestnika Antona Ramšaka. Zaradi silovitega sunka je obšel Kosa ob ograji, kamor ga je pritisnila neznanca teža hlodov, nezavesten s pretreseni možgani in usodnimi notranjimi poškodbami. Zaman je bila takojšnja zdravniška pomoč, ker je nesrečni Kosa kmalu sateh ledihmi.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM
 Po 60 par za besedo, Dtn 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dtn 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki štejejo služ. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dtn 12.— Dopis in šifritive se zaračunajo po Dtn 3.— za vsako besedo, Dtn 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dtn 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dtn 20.— Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Dtn 1.— za besedo, Dtn 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dtn 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dtn 17.—

Stanovanja

Dvosob. stanovanje
 v mestu ali bližini, išče mirna stranka brez otrok za takoj ali 1. april. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Državni uradnik«. 4244-214

Dve enosobni stanovanji
 po možnosti v istem okraju mesta, bližem za 1. april. Ponudbe na ogl. odd. pod »Miren kraj«. 4229-214

Dvosob. stanovanje

v mestu (v centru) visoko pritlično ali v prvem nadstropju išče za maj ali prej upokojen uradnik s soprogo. Ponudbe na ogl. odd. pod »Miren kraj«. 4280-214

Sobo odda

Gospodično
 takoj sprejem kot sobanovalko v lepo veliko sobo, v centru. S hrano ali brez. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4188-23

Prazno sobo

z balkonom, tukaj oddam. Podmliščakova 41. 4238-23

Sobe išče

Sobo
 opremljeno, s prehrano — iščem za sina visokoločica za 1. april. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Udobno«. 4235-234

Sobo

po možnosti s posebnim »hodom«, išče vtičilec za 1. april. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vijčilec«. 4251-234

Dopisi

»Janko«
 Zakaj se ne oglasiš? Zalost na Helena. 4184-24

Zenitve

Državni uradnik
 išče znanja v svrhu ženitve. Ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod šifro »Reče«. 4198-23

Pridelki

Fižol za kuhinjo
 dobite poceni pri Sever & Komp. Gosposvetska c. 5. 2709-33

Stroji

Za vsako ceno
 prodam varilni aparat in dva pisalna stroja, zelo dobro ohranjena. Cizel, Dobrnika 21/II. 4263-92

Razno

OTOMANE
 po din 320.— nudi R. RADOVAN tapetnik Mestni trg 13

ZA VSAKO PRILIKO

najboljša in najcenejša oblačila si nabavite pri Preske-ju, Sv. PETRA C. 14

100 uspehov

na vsakem oglasu v JUTRO

Kampa, kam?

Danes
 in jutri na veselo svidenje na prijetni domači zabavi v gostini pri Lloydju na Sv. Petra cesti. Izvrstna vina in jedila! Pridite! — Vaba Vas gostinčarica Renka Velkavh. 4211-18

Pri Putrichu

danes in jutri ples do 1. ure. Vljudo vabljeno. 4249-18

Službo dobi

Vrtnarja ali vrtnarico
 za sočivje, sadje, sprejem v dnevno delo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4077-1

Frizerko

dobro moč, sprejme takoj ali do 15. marca Cividini Stane, frizerski salon Gorjanska Radgona. 4047-1

Brivski pomočnik

dobra moč, dobi dobro službo za takoj ali po dogovoru. Salon Mrak, Radovičeva, Gorjensko. 4177-1

Vrtnarja ali vrtnarico

za sočivje, sadje, sprejem Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4077-1

Krojaškega pomočnika

sprejem takoj. — Martin Mencinger, Blejska Dobrava 4196-1

Tkalskega mojstra

išče za takoj tkalica bombaznega prediva. V pokrov pridoje samo osebe z dolgotrajno prakso in z večletnimi spričevili. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Mojstera«. 4204-1

Stavbne tehnika

samoostojnega, potrebnega za popoldne. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro zidar Ljubljana«. 4276-1

Službe išče

Absolvent
 kmetijske in zadržne šole s prakso, poročen, išče mesto skrbnika ali vzorne posesti v najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sposoben in marljiv«. 4213-2

Pouk

Stenografija in strojeписje
 Izpopolnjevanje. Začetek marca. Trgovsko učilišče ROBIDA, Ljubljana, Trnovska ulica 15. 4118-4

Strojepisni pouk

(desetpinski sistem) večerni tečaj, oddelki od pol 7. ure zvečer dalje za začetnike in izveščane. — Pouk tudi po diktatu. Novi tečaj se prične 4. marca. Šolnina nizka. Največja strojeписna s 40 pisalnimi stroji raznih sistemov. — Vpisovanje dnevno do 8. ure zvečer. Christofov učni zavod, Domobranska c. 15, telefon 48-43. 4024-4

Potniki

Stara zavarovalnica
 išče agilne zastopnike proti visoki proviziji za Kranj, Skofjo Loko, Trzin, Bled, Radovljico. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Dobro zaslužke«. 4124-5

Kupim

Ribolov
 kupim v last. Ponudbe s navedbo ceno in točnim opisom na ogl. odd. Jutra pod šifro »Ribolov«. 4022-7

Rabljen dinamo

istostmerni, male napetosti in velike amperage, kupimo za galvanizacijo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Dinamo«. 4092-7

Auto, moto

Motorno kolo
 dobro ohranjeno, do 200 ccm kupim. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4212-10

100 ccm DKW

motorno kolo, še novo in pisalni stroj, za vsako ceno naprodaj. Cizel, Kottnikova 21/II. 4262-10

Kapital

Posojilo
 vključba na drugem mestu, din 55—60.000, iščem za pension na Bledu, sigurna nalozba. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 4220-16

RAZGLAS!

Kdor o gostilni MAJDIČ, CELJE, govori NERESNIČNE in IZMISLJENE govorce, katere se govore o Hacušu se bo sodniško postopalo proti njemu in bo moral dokazati vse govorce.

G. Th. Rotman

SAMBO IN PETER POTUJETA

Ko so namreč drugi dan, utrjeni od strašne pripeke, legli na bregu nekega jezera, da bi zaspali, je Sambo mahoma opazil velikanskega krokodila, ki je lezel iz vode in se pripravljal, da napade spečega Petra. Treba je bilo hitre pomoči!

JOSIP CAHARIJA
 POSESTNIK IN INDUSTRIJALEC
 dne 29. februarja t. l. po kratki bolezni.
 Dragoga pokojnika bomo položili k večnemu počitku dne 1. marca 1940 na domače pokopališče v Nabrežini.
 Nabrežina, Ljubljana, Beograd, dne 1. marca 1940.
 Žalujejo družine:
 CAHARIJA, GOSTIŠA, STERGAR, TANCE

POMLADANSKI DUNAJSKI VELESEJEM
 Neobhodni instrument kontinentalnega gospodarstva od 10. do 16. MARCA 1940
 TEHNIČNI VELESEJEM DO 17. MARCA

Velesejska palača **Rotundni prostor**

LUKSUZNO BLAGO IN POTREBŠCINE, POHISTVO, TEKSTILNO BLAGO IN KONFEKCIJA, UMETNI OBRT, USNJEVO BLAGO, NEMSKO MODNE USTVARITVE, DUNAJSKA PLETILNA MODA, NEMSKO DELAVNO BLAGO, REKLAMA.

TEHNIČNI VELESEJEM, POLJEDLSKI STROJI, PISARNIŠKI STROJI, ARHITEKTURA, PLINŠKE POTREBŠCINE, ELEKTROTEHNIKA, NEMSKO DELAVNO BLAGO, AVTOMOBILI IN MOTORNA KOLESA, BICIKLI.

Stroji in orodje, hladilne naprave, kletarstvo, gospodinjstvo stroji, železno in kovinsko blago, tehtnice in uteži, kenični izdelki, gumijasto blago, barve in laki, sanitetne naprave, kurjava in osvetiljavn, poljedelski stroji in orodje, črpalke, mlinci, mlinske potrebšcine, pisarniški stroji in pisarniške potrebšcine, pokrivanje tal, zidarski stroji in zidarski material, lesna industrija, zračna in plinska zaščita, gasilno orodje, živež, pokušnje vina.

Vse informacije se dobijo pri počastnem zastopniku za banovino Hrvatsko in dravsko banovino:
 J. Kulhanek, ZAGREB, Illica 9, tel. 24307
 In pri generalnem zastopniku za kraljevino Jugoslavijo
 H. Pfannenstill, BEOGRAD II., Brankova 8, tel. 30881
 Obiskovalci Dunajskega velesejja dobijo posebne popuste na železničah kraljevine Jugoslavije in na nemških državnih železničah.

SPORT V nedeljo v Planico!
 Tekma za drž. prvenstvo v skokih se začne ob 11.

Izlet v Planico bo pomenil v nedeljo vsakega sportista. Smučarji bodo lahko izkoristili čas pred in po tekmi po dobrem snegu na vse kraje, za vožnjo z vzpenjačo, za smuk z Mecsnovcva, za izlet k Tamarju, za izlet na Petelinik — a najzanimivejši bo gotovo ogled napete borbe za prvenstvo v skokih na 65 metrski skakalnici. Ta tekma se bo razvila v veliko smuško tekmovalstvo med Nemčijo in Jugoslavijo. V hudi in negotovi borbi se bodo morali naši smučarji pošteno potruditi. Da dokazuje svoje znanje in dosežejo časten rezultat. Naši tekmovalci trenirajo že od srede na tej skakalnici pod vodstvom g. Boga Srnala ter so posamezniki dosegli že 65 metrske skoke, a vsega imeli le 3 padce brez poškodb. V teh dneh bodo se pridobili na izveščanosti tako da bodo v nedeljo gotovo popolnoma pripravljeni.

Nemci pridejo danes v Planico in bodo popoldne že trenirali, da se pravočasno spoznajo s skakalnico. Tudi oni so odločeni priboriti si zmago v tej borbi.

Gledalce opozarjamo, da bo na skakalnici montirana izvrstna zvočna naprava točno obveščeni o vsakem tekmovalcu in doseženem rezultatu. Vstopnina je nizka, 5 din, vožnja je polovična, tako da je za izletnike s malenkostnimi stroški dosežen ta nedeljski izlet, med katerim bo videli še letošnjo največjo konkurenco v smučarskih skokih.

V nedeljo tedaj na tekme v Planico! Pridite in vzpodbujajte naše tekmovalce!

Hajduk bo jutri...
 Tekma z Ljubljano bo ob 14.30 na igrišču ob Tyrševi cesti

Prejšnjo nedeljo se je ligaški ples začel, o rezultatih prvega spomladanskega kola smo — zlasti v Ljubljani — čitali s skromnim navdušenjem. Jutri pa pojde dalje — med ostalimi med Ljubljano in Hajdukom. Hajduk je bil dolga leta v jugoslovenskem sportu dobro zvečeno ime, čigar pojav je vsepovsod polnil igrišča. Tudi v Ljubljani. Saj se še spominjamo njegove vprav klasične igre takole pred 15 leti. Koliko lepote v potezah, koliko dovršenosti v tehnik, kolika skoroda duševna povezanost med posameznimi vrstami in igralci. Tistih časov seveda ni več. Ni več tudi one na oko tako lepe igre! Za njo so Hajduci bolehal vsa ta leta in so napolned morali tudi sami spreobrniti in uvesti moderen sistem s sodobno taktiko in nogometno strategijo. All sila tradicije je moštvo ostalo; kljub samo počasnemu prilagajvanju je moštvo vedno in v vseh prilikah igralo v našem nogometnem sportu eno prvih besed in bo nemara še dolgo ostalo v prvih vrstah naših najboljših moštev.

Vprašanje je, kako se bodo Spličani znašli na ljubljanskem terenu v sedanjih okoliščinah. Teško da bi mogli razviti vse svoje bogato znanje, ker tega terenske razmere ne bodo dovoljevale. Ne glede na to pa je Hajduk kolikor toliko favorit, že zato, ker so se naši pač lahko drsali in smučali, za nogometni trening pa ni bilo kaj prida prilik. Po vse predolgem zimskem presledku pa nam bo srečanje tudi v teh okolnostih prišlo zelo prav, bomo vsaj spet enkrat gledali nogometno igro, borbo, ki smo je tako vajeni, ki si je tako želimo in ki smo je že toliko pogrešali. Obenem nam oznanja to srečanje začetek lepših, spomladanskih dni, ko gremo ob nedeljah popoldne seveda na nogometna igrišča. Zato z veseljem in navdušenjem pozdravljamo to borbo.

Tekma bo jutri popoldne na igrišču ob Tyrševi cesti z začetkom ob 14.30.

Začetek akademskega drž. prvenstva
 V Kranjski gori so se včeraj začele smučarske tekme za akademske prvenstvene naslove — Tekem se udeležuje 60 tekmovalcev ljubljanske in zagrebške univerze

Kranjska gora, 1. marca
 Danes so se tukaj začele smučarske tekme za akademsko državno prvenstvo, katerih organizacija je bila poverjena akademskemu društvu JASO iz Ljubljane in pri katerih sodeluje okoli 60 tekmovalcev ljubljanske in zagrebške univerze. Beograjska univerza na te tekme ni poslala nobenega tekmovalca.

Tekmovanje se je začelo dopoldne s smukom. Proga je vodila po standardni izseki iz Bukovnika in je bila zaradi zgodnje ure — start je bil že ob 9. — vsa zaledenela ter zato zelo hitra, tako da je zahvaloval od tekmovalca res popolno tehnično sposobnost.

V tej konkurenci je s precejšnjim naskokom zmagal Hubert Helm, ki je startal za ASO iz Zagreba, s časom 3:07,5, vrstni red naslednjih pa je bil takle: 2. dr. Novak Jože (JASO) 3:18,2, 3. Herle Franc (ASK, Ljubljana) 3:24,8, 4. Žerjav Drago (Zagreb) 3:44,8, 5. Bevc Edo (JASO) 3:45,2, 6. Znidaršič Rado (Zagreb) 3:55,3, 7. Pernuš Jože (JASO) 3:56,2, 8. Tudiča Zlatko (Zagreb) 3:58, 9. Kališnik Janez (JASO) 4:07,2, 10. in 11. Rajh (JASO) in Zamenja (Zagreb) 4:10. — Kot prvi je danes presmučal progo Urbar Slavko.

Dopoldne ob 11. je bilo tekmovanje v samostojnih skokih in skokih za kombinacijo. Državni akademski prvak v samostojnih skokih je postal član JASO, Legat Srečko, potem pa so: Gradišnik Fedor (JASO) 2., Koželj (ASK) 3. in Žerjav (Zagreb) 4.

Izven konkurence je bil prvi Novšak Albin (Bohinj) drugi Mežik (Ilirija) tretji pa Košir (Kranjska gora). — Prvak JASO pa je postal Edo Bevc, ki je tudi startal, vendar se v konkurenci za naslov akademskega prvaka ni mogel udeležiti, ker ne študira v Jugoslaviji, temveč v Milanu.

Tekmovanje se bo nadaljevalo jutri z obema zadnjima konkurenca, in sicer ob 9. s slalomom in popoldne ob 16. s tekmo na 15 km.

Konec vojaških tekem na Pokljuki

V stafeti na 4x12,5 km je zmagala stafeta I. plan. polka iz škočje Loke Sportotel Pokljuka, 29. febr.

Včeraj so bile tukaj zaključene smučarske tekme za prvenstvo IV. armijske oblasti s tekmi v stafetah na 4x12,5 km.

Tekme so se začele ob 8. zjutraj. Proga je vodila od starta pri Sportotelu preko Javorniške planine in Kranjske doline na Mrzli studenc, od tod na Gorolet in spet nazaj do hotela, kjer je bil cilj. Na startu se je javilo 7 stafet, in sicer po dve I. in II. planinskega polka ter po 1 dravske, savske in osebne divizijske oblasti. Tekmam so spet prisostvovali številni visoki vojaški dostojanstveniki s komandantom IV. armije div. generalom Petrom Nedeljkovičem na čelu. Glavna borba je bila med zastopniki obeh planinskih polkov, v kateri je nazadnje zmagala stafeta I. planinskega polka v postavi poročnik Crnobori Drago, podporočnik Švigelj Jože, ter podnadrednika Pavlič Vincenc in Kranjc Anton.

Rezultati so bili naslednji:
 I. I. planinski polk (vodja por. Crnobori) 3:54:68, 2. planinski polk (vodja por. Kranjc Emil) 4:06:10, 3. II. planinski polk (II) (vodja por. Višič Julij) 4:25:19, 4. I. planinski polk (II.) (vodja ppor. Primožič Franc), 5. Dravska divizija, 6. Savska divizija, 7. Osejška divizija.

Popoldne ob 4. je bila pred hotelom razdelitev daril, večinoma lepih praktičnih. Ob tej priliki je spregovoril komandant IV. armijske oblasti general Nedeljkovič nekaj besed, v katerih je tudi omenil, da prav v teh dnevih poteka 15 let, odkar so v naši vojski začeli gojiti smučarstvo, za kar gre največja zahvala JZSS, ki ji je dal prve nastavnike in ji vcepil osnovne pojme za nadaljnji razvoj smučarstva, tega važnega faktorja tudi v obrambne svrhe. Navajal je primer herojske male Finške, ki se ima samo smučarstvu zahvaliti za doseženo uspešno obrambo v tem nenaknem boju. Pozval je vojsko, naj tudi ona vztrajno goji smučarstvo, kajti ta sportna panoga je tudi eno sredstev za dosego nalog, ki čakajo vojaka v vojni. S trikatnim »Zdravo« našemu mlademu kralju, Nj. Vel. kralju Petru II. je bila končana ta lepa svečanost ob zaključku vojaških smučarskih tekem na Pokljuki.

Zvečer je bil v gornjih prostorih hotela družabni večer garnizije na Rudnem polju, združen s poslovnim večerom tečajnic, ki so bile do tedaj v tečaju ministrstva za telesno vzgojo na Pokljuki, ki sta oba potekla v prijetnem smučarskem veselju.

Občni zbor SK Marsa

Poljanski klub SK Mars je imel preteklo nedeljo svoj VII. redni letni občni zbor, ki je potekel v najlepši slogi med članstvom in odborom. Zborovanje je vodil predsednik dr. Milan Perko, ki je izrazil svoje zadovoljstvo nad delom in uspehi kluba v pretekli sezoni. Tudi vsa poročila odbornikov so bila več kot razveseljena, najbolj pa dejstvo, da se klubu ni bilo treba boriti z dolgovi, kakor je to že neizbežno v našem sportu. Klub je z nesebičnim delom vseh odbornikov dosegel prve lepše uspehe. Dva tisočaka izgube pri prvenstvenih tekmah je klub pokrpal s svojim pokalnim turnirjem ter dvema družabnima prireditvama, tako da se mu ni bilo treba vsak dan tresti v skrbi, kaj bo jutri! Iz poročil vseh odbornikov se je videlo, da so vsi kar eden delali za klub in se žrtvovali zanj ter so zato tudi poplačani z zavestjo, da so res nekaj ustvarili sami od sebe.

Nadelnik nogometne sekcije Mirodrag Doberlet je podal statistične podatke o delovanju sekcije, iz katerega je razvidno, da je klub odigral v minulih sezonah 64 tekem, 40. s I. moštvo in 24 z juniorji. Prvo moštvo je zmagalo v 28 tekmah, 11 jih je izgubilo, ena pa je ostala neodločena. Te številke nazorno kažejo, kako agilen je bil ta poljanski klub, pri čemer pa je treba še posebej poudariti, da so bili njegovi igralci na vseh igriščih zmerom disciplinirani in ni bil nihče izmed njih kaznovan zaradi prestopkov. Moštvo je gostovalo na 6 pokalnih turnirjih in si je na njih priborilo kar 5 pokalov. V prvenstvenem tekmovalstvu je dosegel naslov jesenskega prvaka v I. razredu.

Pri volitvah so bili soglasno izvoljeni: za predsednika znani sportni delavec dr. Milan Perko, za podpredsednika Milko Slamčan in Janko Osenar, za tajnika Franjo Zorko in Pavle Sepič, za blagajnika Ludvik Šefič in Ivan Vukovec, za gospodarja Janko Strah in za načelnika Vinko Sepič, v odboru pa so gg. Stane Stojan, Ernest Trčar, Miro Trtnik, Mirodrag Doberlet, Ivan Stražišar in Marjan Gjud. Revizorji gg. Franjo Marinc, Ivan Piskar sen. in Miloš Skaza.

Občni zbor je zaključil predsednik dr. Perko z lepim govorom, v katerem je pozval vse, naj še in naprej delajo za SK Mars, ki živi in uspeva sam od sebe, pa vendar žanje iz leta v leto lepše sadove.

Sportska revija št. 17 je spet — kakor so bile vse dosedanje številke te edine ilustrirane sportske revije — bogato opremljena s slikami. Novost v tej številki je posebna slovenska stran, v kateri čitamo tri zanimive sestavke, in sicer o najmlajšem smučarju Jugoslavije, Sletnem Jožetu Osvaidu iz Rateč, o vzrokih neuspehov naše hokejske reprezentance v Nemčiji in o mladinskem državnem prvenstvu Ilirije v Planici, na katerem je startalo nič manj kakor 250 tekmovalcev. Slovenska stran, ki jo ureja ljubljanski sodelavec »Politike« g. Milanović, bo odsejal ostala stalno. Največ gradiva sta urednika povzela iz nogometa, sicer pa je v nekaterih stalnih rubrikah zbranih še mnogo paberkov, ki bodo gotovo zanimale vsakega sportnika. Posamezne številke »Sportske revije« stanejo 3 din.

SK Ljubljana. Sestanek ligaškega moštva drevi ob 20. v tajništvo.

Kolesarska podzveza Ljubljana. Občni zbor jutri bo pol 9. pri Vosperniku. Važen, zato vsi klubi!

Slovenska kolesarska zveza. Občni zbor jutri ob 10. pri Vosperniku. Udeležba vseh dolžnost — zaradi obnega zbora v Zagrebu.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!